

**Dayigə tɔnɔ kʊlʊ Pooli na
pɔpɔni o pa
KORĒNTI TIINĒ tun
Dayigə tɔnɔ kʊlʊ Pooli na
pɔpɔni o pa Korĕnti tiinə tun
na bri dɪbam kʊlʊ tun mu
tuntu**

Pooli dɛɛn pɔpɔni tɔnɔ kuntu o pa Wɛ nɔɔna balʊ na wɔ Korĕnti ni tun mu. Pooli titi dɛɛn mu puli Wɛ titɔɲa dɔani, yi o zu da bim di cicoro (Titɔɲa Tɔnɔ 18:11).

Korĕnti ya yi tu-kamunu kʊlʊ na jigɪ jɪjɪgɪrʊ zanzan, kʊ na jigɪ nabwæru zɪgum je sule yi ba ki pipiu da tun ŋwaanɪ. Nɔɔna zanzan dɛɛn wɔra ba na jigɪ yɛno di cullu dwi tɛri tɛri. Ba maa ki boorim di lwarɪm zanzan, kʊ pa kuntu woɲo di loɲi Wɛ nɔɔna bam.

Ka maɲa ni Pooli nan daa tɛri ba tee ni, yi o laan ni ba ŋwa ni kampwara di wo-balwaarʊ tidonnə mu zu ba titari. Kʊ ma pa-o liə, yi o laan pɔpɔni twaanʊ o pa-ba. O twaanʊ tum wɔni tuntu tile mu tɔgɪ ti zu Wɛ tɔnɔ kum wɔ, si dɪbam di wanɪ dɪ lwarɪ, cam na yi dɪbam, dɪ na wɔ ki te, si dɪ ma kwe-di tun.

Pooli nan kaani-ba, si ba yagɪ kampwara (pɔɔrɪm 1-4),

di boorim kikiə (pɔɔrɪm 5),

si ba daa yi taa ve nɔɔna balʊ na yɛri Wɛ tun te si bantʊ di ba taanɪ (6:1-11).

O bɾi-ba nɪ ba maŋɪ sɪ ba ma ba yɪra yam ba tɔŋɪ ba pa Wɛ mɔ (6:12-20).

O laan ma ləri ba na bwe-o bwiə yalɔ tɪn,
 kɔ na yɪ kadri laŋa nɪ (pɔɔrɪm 7),
 naa nwana yalɔ ba na mɛ ba kaanɪ jwənə tɪn
 laŋa nɪ (pɔɔrɪm 8-10),
 naa Zezi tɔbɪnɪ gulim wɔdiu laŋa nɪ (pɔɔrɪm
 11),
 dɪ Wɛ Joro pɛera yam laŋa nɪ (pɔɔrɪm 12-14),
 dɪ twa biim wɔŋo (pɔɔrɪm 15).

Tɔnɔ kɔm tiim nɪ o ŋɔɔnɪ sɛbu-lɪv Wɛ-di sɪm
 na wɔra ba kɪ tɪn wɔŋo, dɪ o tɪtɪ na lagɪ sɪ o kɪ
 kɔlɔ tɪn, yɪ o laan jɔɔnɪ-ba (pɔɔrɪm 16).

Tɔnɔ kɔntɔ wɔnɪ Pooli bɾi nɪ, Wɛ pɛera yam
 maama wɔnɪ, sono mɔ yɪ wɔŋo kɔlɔ na dwe
 maama tɪn, sɪ dɪ ma tɔŋɪ Wɛ tɪtɔŋa yam (pɔɔrɪm
 13).

¹ Amɔ Pooli wɔlɔ Wɛ na kuri dɪ Dɪ tɪtɪ wɔbɔŋa
 sɪ a taa yɪ Zezi Krisi tɪntɔŋnɔ tɪn mɔ pɔpɔnɪ tɔnɔ
 kɔntɔ, yɪ dɪ ko-bu Sositenɪ dɪ tɔŋɪ o wɛli-nɪ.

² Dɪ pɔpɔnɪ sɪ dɪ pa abam balɔ na yɪ Zezi kɔŋo
 kɔm wɔ nɔɔna yɪ á zɔvɪ Korentɪ nɪ tɪn mɔ.
 Abam mɔ yɪ balɔ Wɛ na kuri sɪ á taá yɪ Dɪ nɔɔna
 Zezi Krisi ŋwaanɪ tɪn. Dɪ ma lɪ abam sɪ á taá yɪ
 Dɪ nɔɔna, kɔ wɛli dɪ balɔ na wɔ je maama yɪ ba
 zuli Zezi Krisi tɪn. Wɔntɔ mɔ yɪ bantɔ dɪ dɪbam
 maama Yuutu.

³ Dɪ Ko Wɛ dɪ dɪ Yuutu Zezi Krisi wɔ pa abam
 yazurə dɪ yu-yoŋo.

⁴ Maŋa maama a yəni a kɪ Wɛ le abam ŋwaanɪ,
 dɪ Dɪ na pɛ abam yu-yoŋo Zezi Krisi ŋwaanɪ tɪn.

⁵ Abam na ηγωι δι Zezi tun, We suni DI pa abam yu-yoηo woηo maama woni, si á taá ye DI ciga kam maama, si á kwəri á taá wai á ηooni DI taani dim.

⁶ Beηwaanı, dí dεen na tɔɔli Zezi Krisi kwərə kam di abam tun, ka tiini ka ja kuri abam tee ni.

⁷ Á ne We pεera yalɔ maama á na lagu tun, yi á cəgi dí Yuutu Zezi Krisi si o joori o ba si dí na-o.

⁸ Wɔntɔ mu wó pa á taá zigi kəηkəη si ku vu yi tiim maηa, si á yi taá jigi wo-ləηo de dim o na wó joori o ba tun ni.

⁹ We yi ciga tu, yi dintɔ mu kuri abam si á taá ηγωι δι DI Bu Zezi Krisi, o na yi dibam Yuutu tun.

Korentu tiinə ya na pɔɔri daani te tin

¹⁰ A ko-biə-ba, a loori abam dí Yuutu Zezi Krisi yiri ηwaanı si á taá jigi ni-məɔɔ, si á yi taá pɔɔri daani. Á nan kwaanı-na á ki á wɔbɔηa daani, si á ki ni didwi.

¹¹ A tagi kɔntɔ, Klowe-ba sɔηo tiinə na tagi di amɔ ba wi á magi kantɔɔ mu daani tun ηwaanı.

¹² Abam badaara wi, á tɔgi Pooli mu. Abam badonnə maa wi, á tɔgi Apolɔsi mu. Badonnə maa wi, ba tɔgi Piyεeri mu. Babam di maa wi, ba tɔgi Zezi Krisi mu.

¹³ Abam bɔηi ni Zezi Krisi pɔɔri yira yira mu na? Amɔ Pooli mu tigi tɔbɔn-dagarakam baηa ni abam ηwaanı na? Ba miisi abam na woni amɔ yiri ηwaanı mu na?

¹⁴ A ki We le, beηwaanı amɔ wɔ miisi abam wɔlɔwɔlɔ na woni, ku na dai Krisipu di Gayusi yiranı.

¹⁵ Kuntu tun, noon-noonu bá wanti o ta ni a miisi abam na wuni amu yiri nwaani.

¹⁶ Ah, a guli a ta na miisi Stefanasi di o soho tiine di, ku daari kuntu kwaga ni, wulu na weli da, a daa wo guli.

¹⁷ Zezi Krisi tuni-ni si a taa tooli o kwere-ywene kam mu a bri noona, si o wo tuni-ni si a taa miisi noona na wuni. A na tooli We kwere kam te tun, ku dai di lugu bana swan mu a maa tooli-ka. A ya na tooli-ka di lugu bana swan mu, Zezi tuntu dum dagara kam bana ni tun ya ba ta jigi kuri ku pai nabiine.

We swan na garu nabiine swan te tun

¹⁸ Benwaani Zezi tuntu dum dagara kam bana ni tun taani dum yi jwirim mu balu yige na tere di We tun tee ni. Ku nan na yi dibam balu We na vri lwarim wuni tun, taani duntu yi We titi dam mu di dibam.

¹⁹ Ku nan manj ku pupuni We tone kum wuni ku wi:

«Amu Bana-We wu cogi swan tiine wobuɗa,
yi a daari a pa yi-puri-nyina yi-puru kum yaali.»

²⁰ Swan tiine swan yam daa jigi kuri na? Tone-yeene di noona balu na ye nwanja tun yi-puru kum jigi kuri na? We nan bri dibam ni lugu bana swan yam maama yi jwirim mu.

²¹ We swan yam nwaani nabiine ba wanti ba ma ba titi swan ba lwaru-DI. We nan li DI wobuɗa si DI togi kwere kalu di na bri noona yi ba pai ka yi jwirim tun nwaani mu, DI ma vri balu na se kwere kam tun DI yagi.

²² Zwifə bam lagı sı ba na wo-kunkagıla yalı na brı We dam tın mu. Grekı tiinə maa lagı sı ba cəgi taanı dılu na wú brı-ba swan tın.

²³ Kú nan na yı dıbam, dí tóolı Zezi Krisi wulu na tıgı tıbn-dagarabaŋa nı tın kwərə mu. Kwərə kam kuntu maa yı ta-baloro mu Zwifə bam tee nı, yı ka yı jwərim mu dı dwi-ge tiinə bam dı.

²⁴ Kú daarı dıbam balı We na kuri tın, kú na yı Zwifə bam naa dwi-ge tiinə dı, taanı dım kuntu mu pe dí lwarı nı Zezi Krisi yı We swan yam dı Dı dam tu.

²⁵ Woŋo kulı noona na paı kú yı jwərim We tee nı tın garı nabiinə swan maama, yı kulı na bwəmmə Dı tee nı tın dana kú dwe nabiinə dam maama.

²⁶ A ko-biə-ba, á buŋı á dɛɛn na yı te yı We laan ba Dı kuri abam tın. Kú dai á zanzan yı dɛɛn mu pɔɔrı nınɛɛnı nabiinə na lagı yi-pɔɔru kulı tın. Kú dai á zanzan mu yı dıdɛɛra, naa á zanzan mu nuŋı nadunə sam.

²⁷ We nan kuri balı nabiinə na paı ba yı jwəru tın mu, sı Dı ma pa cavıra di swan tiinə. Dı ma kuri balı nabiinə na paı ba yı nabwənə tın, sı Dı ma pa cavıra di dam tiinə.

²⁸ Dı ma daarı Dı kuri balı nabiinə na gooni yı ba ba nıgı tın, sı Dı ma pa wənu tılu nabiinə na paı tı jıgı kuri tın jı kafe.

²⁹ We kuri noona bam kuntu doŋ mu, sı nabiinə yı zaŋı ba wanı ba tee ba tıtı Dı yigə nı.

³⁰ We nan mu pe abam ŋwı dı Zezi Krisi. Kuntu ŋwaanı mu swan yalı Zezi na joŋı We tee nı tın laan jıgı dıbam swan. Wuntu mu paı dí jıgı cıga

Wε tee ni. O maa paɪ dɪ yi Wε noona. O ma kwe o titi ηwɪa o ma vɪ dɪbam lwarɪm wɔni.

³¹ Kɔntu tɪn, kɔlɔ na pɔpɔni Wε tɔnɔ kum wɔni tɪn yi cɪga mu, dɪ kɔ na wɪ: «Wɔlɔ na lagɪ sɪ o kɪ wɔpɔlo tɪn, sɪ o pa kɔ taa yi dɪ Yuutu wɔm ηwaanɪ.»

2

Pooli na tɔɔli Zezi Kɪsi kwɛr-ywɛnɔ kam te tɪn

¹ A ko-biə-ba, amɔ dɛɛn na tu abam te tɪn, a wɔ ηɔɔni swan naa yiyiu-ηwɛ zanzan dɪ abam, dɪ a na tɔɔli Wε kwɛrɛ kam a brɪ abam te tɪn.

² A wɔ kɪ a wɔbɔnɔ ni sɪ a brɪ abam wɔnɔ kɔdɔn, kɔ na dɪ Zezi Kɪsi taanɪ dɪm yɪranɪ dɪ o tɔbni dɪm dagara kam baɲa ni tɪn.

³ A na wɔ abam tee ni maɲa kalɔ tɪn, a bwɛnɛ, yi fɔbni dɪ jɪgɪ-nɪ, yi a yɪra sai.

⁴ A taanɪ dɪm dɪ a na tɔɔli Wε kwɛrɛ kam te tɪn, kɔ dɪ nabiinɛ swan mu a ma a tɔɔli-ka sɪ a pa á sɛ. Kɔ yi Wε Jorokum dam mu pɛ abam lwarɪ ni taanɪ dɪm yi cɪga.

⁵ Kɔntu tɪn, á na kɪ á wɔ-dɪdɔba dɪ Zezi tɪn, kɔ yi Wε dam dɪm ηwaanɪ mu, sɪ kɔ dɪ nabiinɛ swan ηwaanɪ.

Baɲa-Wε swan na yi te tɪn

⁶ Dɪbam nan yɛni dɪ brɪ balɔ wɔbɔnɔ na bɪgɪ tɪn mu swan, ya nan dɪ nabiinɛ swan naa lɔgɔ baɲa dɪdɛɛra bam swan. Bantɔ wɔ ba ba cɔgɪ dɪ ba dam dɪm maama.

⁷ Dɪbam na brɪ swan yalɔ tɪn yi Wε nyɪm mu. Nabiinɛ nan yɛri ya ni ni, ya na sɛgɪ dɪ ba tɪn ηwaanɪ. Wε dɛɛn maɲɪ Dɪ kɪ Dɪ wɔbɔnɔ ni mu

ku loori lɔɡu pulim, sɪ Dɪ swan yam kuntu pa dɪ wani dɪ na zulə Dɪ tee nɪ.

⁸ Lɔɡu baŋa dɪdɛera bam wɔlɔwɔlɔ nan wɔ lwarɪ ya kuri. Ba ya na ye, ba ya bá ja Wɛ-sɔŋɔ paari tu Zezi ba pa tɔɔn-dagarabaŋa nɪ ba ɡu.

⁹ Ku nan kɪ nɪ Wɛ tɔŋɔ kum na tagɪ ku wɪ:
«Wɛ fɔɡɪ Dɪ kɪ wo-laarɔ Dɪ tinɪ sɪ Dɪ pa balɔ na so-Dɪ tɪn.

Nabiinə yi wɔ nɛ wəənu tum kuntu donɟ,
yɪ ba zwa wɔ ni tɪ ŋwa,
yɪ ba ba jɪɡɪ tɪ wɔbɔŋa dɪ.»

¹⁰ Wɛ nan tagɪ Dɪ Jorokum ŋwaanɪ mu Dɪ ma pa dɪ lwarɪ wəənu tum kuntu. Wɛ Joro kum ye woŋo maama kuri, yɪ ku ye Wɛ wɔbɔŋa maama dɪ.

¹¹ Wɔɔ mu wú wani nabiinu wɔbɔŋa o lwarɪ, ku na dai o titɪ joro? Ku nan yɪ kuntu mu dɪ Wɛ dɪ, nɔɔn-nɔɔnɔ yəri Wɛ wɔbɔŋa, ku na dai Dɪ titɪ Joro kum yɪranɪ.

¹² Joro kulɔ Wɛ na kɪ dɪbam bɪcara nɪ tɪn dai lɔɡu baŋa nyum. Ku nuɟi Wɛ te mu, sɪ ku pa dɪ lwarɪ wo-laarɔ tɪlɔ Dɪ na pɛ dɪbam zaanɪ tɪn.

¹³ Dɪ na yəni dɪ brɪ nɔɔna cɪga kam yɪ dɪ ŋɔɔnɪ taanɪ dɪlɔ tɪn dai nabiinə swan taanɪ. Ku yɪ Wɛ Joro kum mu brɪ dɪbam taanɪ dɪlɔ na manɪ sɪ dɪ taá ŋɔɔnɪ tɪn. Dɪbam te cɪga kalɔ na yɪ Wɛ Joro nyum tɪn mu dɪ brɪ balɔ Dɪ Joro kum na wɔ ba bɪcara nɪ tɪn.

¹⁴ Wɛ Joro kum na təri wɔlɔ bɪcarɪ nɪ tɪn ba sɛ sɪ o jɔŋɪ cɪga kalɔ Wɛ Joro kum na brɪ tɪn. Ka yɪ wo-jwəəru mu o tee nɪ. O bá wani o lwarɪ ka kuri, bɛŋwaanɪ ku yɪ Wɛ Joro kum mu brɪ ka kuri cɪga cɪga.

15 Wɔɔɔ maama Wɛ Joro kɔm na wɔ o bɪcarɪ nɪ tɪn mɔ wai o ye wɔŋo maama kuri. Nɔɔn-nɔɔnɔ nan bá wantɪ o na kɔntɔ tu wo-lɔŋo o ta.

16 Wɛ tɔŋo kɔm tagɪ kɔ wɪ:
«Nɔɔn-nɔɔnɔ bá wantɪ o lwarɪ dí Yuutu wɔm wɔbɔŋa,
nɔɔn-nɔɔnɔ nan bá wantɪ o brɪ-o o na wó kɪ te tɪn.»
Wɛ nan na pɛ dɪbam Dɪ Joro kɔm tɪn mɔ pɛ dɪbam dɪ jɪgɪ Zezi Krisi wɔbɔŋa yam.

3

Wɛ tintɔŋna na tɔŋɪ ba pa Wɛ te tɪn

1 A ko-biə-ba, a dɛɛn na wɔ abam tee nɪ tɪn, a warɪ a ŋɔɔnɪ Wɛ taanɪ dɪm dɪ abam nɪ Wɛ Jorokɔm na wɔ balɔ tee nɪ tɪn. A dɛɛn ŋɔɔnɪ dɪ abam nɪnɛɛnɪ á yɪ balɔ lɔgɔ baŋa wəənu fra na jɪgɪ-ba tɪn, yɪ á ta nyɪ nɪ bu-balwa mɔ te Zezi Krisi cwəŋə kam wɔnɪ.

2 A dɛɛn na brɪ abam wo-mwaalɔ tɪɔ tɪn nyɪ dɪ a pɛ abam nayɪla mɔ sɪ á nyɔ. A dɛɛn wɔ pɛ abam wɔdiu kɔɔ na duunə tɪn, á dɛɛn na wɔ yɪ kɔ dim tɪn ŋwaanɪ. Dɪ zɪm dɪ, á daa ta wɔ yɪ wɔdiu dim,

3 bɛŋwaanɪ á ta yɪ balɔ lɔgɔ baŋa wəənu fra na jɪgɪ tɪn mɔ. Abam jɪgɪ wɔ-gɔɔ yɪ á magɪ kantɔgɔ daanɪ. Kɔntɔ brɪ nɪ lɔgɔ baŋa wo-yɔɔrɔ fra mɔ taa jɪgɪ abam, yɪ á kɪ nɪ balɔ ta na yəri Wɛ tɪn mɔ te. Kɔ yɪ vwan mɔ a fɔgɪ na?

4 Abam wɔ nɔɔna badonnə na tɛ ba wɪ, bam tɔgɪ Pooli mɔ, yɪ badonnə dɪ wɪ, ba tɔgɪ Apolɔsɪ mɔ tɪn, kɔ dai balɔ na yəri Wɛ tɪn kikiə mɔ kɔntɔ na?

⁵ Wɔɔ mu yi Apolɔsi? Wɔɔ mu yi amɔ Pooli? Dɔbam maama yi We tintɔɔna balɔ abam na de dɔbam jɔɔa á kɔ á wɔ-dɔɔba dɔ Zezi Krisi tin mu. Dɔbam maama tɔɔi kulɔ dí Yuutu wɔm na pe dɔbam si dí tɔɔi tin mu.

⁶ Dɔbam nyɔ ni vala mu te, amɔ Pooli mu jɔɔi wɔɔnu yi Apolɔsi yagɔ na. Ku daari ku yi We mu pai ti bɔra.

⁷ Mu ku kuri wɔɔ na jɔɔi dɔ wɔɔ na yagɔ na da tin maama dai kulɔkulɔ. We yɔɔranɔ mu wai Dɔi pai Dɔi taani dɔm kɔ dam nɔɔna bɔcara ni.

⁸ Wɔɔ na jɔɔi dɔ wɔɔ na yagɔ na tin maama yi bɔɔwɔ mu. We wɔ pa ba maama jɔɔi ba ɔɔwɔɔ ku maɔi dɔ ba na tɔɔi te tin mu.

⁹ Dɔbam maama wɔli daani mu dí tɔɔi dí pa We. Abam nyɔ dɔ We kara kalɔ dí na tɔɔi ka wɔni tin mu.

Abam daa ta nyɔ dɔ digɔ kalɔ We na wɔra Dɔi lo tin mu.

¹⁰ We na pe amɔ pɔɔri dɔɔ si a ma tɔɔi tin, ku yi si amɔ cwi digɔ kam kuri mu lanyɔranɔ ni lwar-ɔɔm te. Nɔɔnɔ wɔɔɔɔ dɔ maa wɔra o lo o daɔi da. Wɔɔ maama nan na lagɔ si o lo o daɔi da tin maɔi si o taa ye o na lo te tin mu.

¹¹ We maɔi Dɔi pa digɔ kam kuri cwi, nɔɔn-nɔɔnɔ daa bá wani o cwi ka kuri dɔɔɔ. Kuri dɔm kɔntɔ mu yi Zezi Krisi.

¹² Balɔ nan na lo ba daɔi da tin badaara mai sɔbu-sɔɔa naa can-na naa kandwa-ɔɔna, naa de naa gaarɔ naa kasɔɔ mu ba maa loa.

¹³ Nɔɔnɔ maama na tɔɔi kulɔ tin nan wɔ ba ku lwarɔ jaja de dɔm Zezi Krisi na wɔ jooɔi o ba

tɪn, mini mu wó bɪ nɔɔnu maama tɪtɪŋa na yɪ te.

¹⁴ Balu na lɔgɪ dɪ wo-laaru yɪ mini dɪm wu wani dɪ di tɪn wó jɔŋi ba ŋwuru.

¹⁵ Ku daari, balu mini dɪm na wani dɪ di ba loom dɪm tɪn, ba bá na kulukulu We tee ni. We za wó vri ba tɪtɪ Dɪ yagi. Ba nan wó ta nyɪ dɪ mini na di nɔɔnu yɪ o wəri te tɪn mu.

¹⁶ Abam yəri ni, We Joro kum na wu abam bicara ni tɪn, á nyɪ dɪ We tɪtɪ digə mu Dɪ na zɔuri ka wɔni na?

¹⁷ Wulu nan na cɔgɪ We digə kam tɪn, We wó cɔgɪ kuntu tu dɪ mu. Benwaanɪ We digə kam yɪ Dɪ tɪtɪ di-laa mu. Abam tɪtɪ nan mu yɪ Dɪ digə kam kuntu.

¹⁸ Nɔɔn-nɔɔnu yɪ zaŋi o ganɪ o tɪtɪ. Abam wulu na buŋi ni o jigi swan ni zim lugu baŋa swan na yɪ te tɪn, kuntu tu maŋi si o joori o ji joro mu, si o laan wani o na swan cɪga cɪga.

¹⁹ Benwaanɪ lugu baŋa swan yɪ jwərim mu We yigə ni. Ku pɔpɔni We tɔnɔ kum wɔni ku wɪ: «We vugimi swan tiinə swan Dɪ pa ya joori ya ja-ba.»

²⁰ Ku nan daa ta pɔpɔni ku wɪ: «Yuutu Baŋa-We ye ni swan tiinə wɔbuŋa maama yɪ kafe mu.»

²¹ Kuntu ŋwaanɪ, nɔɔn-nɔɔnu yɪ zaŋi o magɪ o nyɔɔni o ta o wɪ: «Amu tɔgɪ wuntu mu.» Si woŋo maama yɪ abam mu te.

²² Ku na yɪ amu Pooli dɪ Apolɔsi dɪ Pɪyɛri, dɪbam dɪ yɪ abam nɔɔna mu. Ku nan na yɪ lugu baŋa dɪ ŋwɪa dɪ tɔɔni dɪ zim dɪ jwa dɪ, abam mu te ti maama.

²³ Zezi Kɪsi nan mu te abam, yɪ We dɪ te Zezi Kɪsi tɪtɪ dɪ.

4

Pooli-ba na tɔŋi Wɛ tɔŋa yam te tɪn

¹ Kɔntɔ tɪn, abam maŋi sɪ á taá ye nɪ dɪbam yɪ Zezi Kriɪ tɪntɔŋa mɔ. Wɛ nan kwe DI cɪga kalɔ ya na sɛgi nabiinɛ yigɛ nɪ tɪn DI kɪ dɪbam jɪŋa nɪ mɔ, sɪ dí ta-ka dí brɪ nɔɔna.

² Ba nan na kwe woŋo ba kɪ nɔɔnɔ jɪŋa nɪ, kɔ maŋi sɪ o taa nii kɔ baŋa nɪ dɪ cɪga mɔ.

³⁻⁴ Kɔ nan na yɪ amɔ, abam naa nabiinɛ balɔ maama na dɪ amɔ taanɪ te dɪ te tɪn, kɔ ba kɪ amɔ kulɔkulɔ. Amɔ bɪcarɪ nɪ a ye nɪ, kulɔkulɔ tɛrɛ a na kɪ a cɔgi. Nan dɪ kɔntɔ dɪ, a bá wanɪ a pa a tɪtɪ bɔra, a na bá wanɪ a dɪ a tɪtɪ taanɪ tɪn ŋwaanɪ. Wɔlɔ yɪranɪ na wó wanɪ o dɪ amɔ taanɪ tɪn mɔ yɪ dí Yuutu wɔm.

⁵ Kɔntɔ ŋwaanɪ, nɔɔn-nɔɔnɔ yɪ zanɪ o wuuri o dɪ o doŋ taanɪ, kɔ loori maŋa kalɔ Wɛ na lɪ tɪn, sɪ dí Yuutu wɔm na tuɛ, oó ja pooni o ba o pa woŋo kulɔ maama na sɛgi lim wɔnɪ tɪn taa nau jaja. Wɔntɔ wó pa nɔɔna wɔbɔŋa yalɔ na sɛgi tɪn lwarɪ jaja. Maŋa kam kɔntɔ nɪ mɔ Wɛ wó pa nɔɔnɔ maama na zulɛ yalɔ na maŋi dɪd-o tɪn.

⁶ A ko-biɛ-ba, kɔ yɪ abam ŋwaanɪ mɔ a kwe a tɪtɪ dɪdaanɪ Apolɔsɪ a ma maŋi a brɪ abam, sɪ á wanɪ á nii dɪbam, á ma lwarɪ á na wó taá kɪ te tɪn, sɪ á yɪ zanɪ á gaalɪ kulɔ na pɔpɔnɪ Wɛ tɔnɔ kum wɔnɪ tɪn, sɪ abam dɪdɔa dɪdɔa yɪ zanɪ o kɪ kamunni o zuli nɔɔnɔ wɔdoŋ o daari o gooni o doŋ.

⁷ Wɔɔ mɔ wɪ, nmɔ dwe n doŋ? Bɛɛ mɔ n jɪga yɪ n wɔ jonɪ-kɔ Wɛ tee nɪ? Nmɔ nan na jonɪ-kɔ Wɛ tee nɪ mɔ tɪn, bɛɛ mɔ kɪa yɪ n magɪ n nyɔɔnɪ

ku banja ni, ni nmu titi mu me n dam di n swan n ma n na-ku te?

⁸ Abam buɲi ni á maɲi á jigi kulɔ maama á na lagi tun, á kwəri á yi nadunə, yi á ta buɲi ni abam di paari á daari dɔbam. Ku ya lana si á suni á di paari, si dɔbam di taá tɔgi dí di paari di abam.

⁹ Amɔ na buɲi te tun, ku nyi di We pe dɔbam balɔ na yi Di tintuɲna tun ji kwaga tiinə mu nɔɔna bam maama wɔni, nɔɲɛni balɔ ba na di ba taani ba lagi ba gu-ba te tun. Dɔbam nyi di nɔn-mwaanɔ mu lɔgu kum nɔɔna bam di malesidi yibiyə ni.

¹⁰ Dɔbam jigi jwəru mu Zezi Krisi ɲwaanɔ, abam nan pa á yi swan tiinə mu Zezi Krisi tɔgim dim wɔni. Dɔbam yi nabwənə mu, abam maa pai á yi didɛera. Nɔɔna zuli abam, yi ba daari ba gooni dɔbam.

¹¹ Di zim maama di, kana di na-nyom jigi dɔbam, yi gwaarɔ muri dɔbam. Nɔɔna maa beesi dɔbam, yi dí ba jigi cirigim jəgə.

¹² Dɔbam mai dí titi jia mu dí tiini dí tuɲa, si dí ma wani dí na dí ni wɔdiu. Nɔɔna na twi dɔbam, dí ta yəni dí loori We mu si Di ki-ba lanyirani. Nɔɔna na beesi dɔbam, dí ta yəni dí se beesa yam mu.

¹³ Nɔɔna na ɲɔɔni wo-lwaanɔ ba pa dɔbam, dí yəni dí joori dí ləri-ba lanyirani mu. Dɔbam nyi di lɔgu banja weeru mu. Di zim maama, dí nyi di wo-yɔɔrɔ mu nɔɔnɔ maama tee ni.

¹⁴ A na pɔpɔni tɔnɔ kuntu tun, a pɔpɔni si a ma kwe abam mu, á na yi amɔ bu-sonnu tun ɲwaanɔ, si ku dai ni a lagi si a ki abam cavura mu.

15 Abam ya na maŋɪ á jɪɟɪ karanyɪna tiinə murr-fugə mu ba na bri abam Zezi Krisi cwəŋə kam wɔni, á ko yi didwa yɪranɪ mu. Amu yi á ko, di a na bri abam Wɛ kwər-ywəŋə kam yi á na ɲwi-dɔŋa Zezi Krisi ɲwaanɪ tɪn.

16 Mu kv kuri a loori abam si á taá lwəni amu na ki te tɪn.

17 Kɔntu ɲwaanɪ mu a tɔŋɪ Timoti á tee ni. Wɔntu mu yi a bu-sono Wɛ cwəŋə kam wɔni, yi o tɔɟɪ dí Yuutu Zezi di cɪga. Wɔntu wó guli abam amu ɲwɪa kam na yi te Zezi Krisi cwəŋə kam wɔni, si kv maŋɪ ni amu na yəni a bri Zezi kɔɔɔ kum je maama ni te tɪn.

18 Abam badaara pai á titɪ kamunni mu, beɲwaanɪ á daa ba bɔŋɪ ni amu wó joori a ba abam te.

19 Wɛ nan na sɛ, aá ba abam te lele. A na tuə, a laan wó wanɪ a lwarɪ kamun-nyɪna bam kɔntu na jɪɟɪ dam dilu ba ma ki tɪn, yi kv daa dai ba ni-ɲwanja yɪranɪ má.

20 Beɲwaanɪ Wɛ paari dɪm pai dɪbam dam mu, si dí wanɪ dí ma ki kulɔ na maŋɪ tɪn, si kv dai ni-ɲwanja yɪranɪ má.

21 Abam lagɪ si a ba abam te a vanɪ á zwe mu naa á lagɪ si a bri abam sono di wu-bono mu?

5

Korenti tiinə bam wɔ nɔɔnu didwa na ki wɔ-balɔɔ te tɪn

1 Amu nan ni abam labari ni nɔɔnu didwa mu kari o boorə. Ba wi, abam wɔni baaru didwa mu tigi di o ko kaanɪ. Balu na ba tɔɟɪ Wɛ cwəŋə tɪn di maŋɪ ba ba sɛ ba ki wɔ-zɔɔna yantu doŋ.

² O na ki kuntu tin, bee mu yi á taá pai á titi kamunni? Ku ya manɩ si á pa á wɔɔɔ cɔgi ku ŋwaani, si á daari á li nɔɔnɔ wɔɔɔ na ki kəm dɩm kuntu donɩ tin á wɔɔɔ.

³ Amu titi mu tɔri abam tee ni, si a wɔɔɔɔ maama wɔra dɩ abam. Kuntu, a manɩ a van baaru wɔm kuntu bura o cɔgim dɩm ŋwaani, ni a wɔ abam tee ni mu te.

⁴⁻⁵ Kuntu ŋwaani a lagi a ta si, á na jeeri daani, amu wɔɔɔɔ wɔra dɩ abam ni a wɔ á titari mu te, si á ma dí Yuutu Zezi dam dɩm á ma kwe nɔɔnɔ wɔntu á ki sɔtaani juɔa ni, si dɩntu wani dɩ cɔgi o yira dɩ wo-zɔɔna fra yalɔ na jug-o tin. Á na ki kuntu, o joro kum laan wó wani ku na vɩm dí Yuutu Zezi tum de dɩm ni.

⁶ Abam na ki kamunni te tin, ku wɔ manɩ. Á ye ni dabɩli finfin na wɔ dɩpe muni dɩɔ ba na viiri tin wɔni, ku laan wó pa dɩ maama fulɩ mu.

⁷ Kuntu ŋwaani, li-na kəm-lɔɔɔ kum kuntu ku na nyɩ ni dabɩli-doori te tin á wɔni, si ku yi lonɩ á maama. Kuntu á laan wó taá yi nɩnɩnɩ dɩpe muni dɩɔ ba na wɔ ki dabɩli dɩ wɔni tin. Á nan manɩ á yi nɔn-ŋɔna mu We yigə ni, Baɔa-We Pɔlbu Zezi Krisi na kwe o titi o ma kaani We si Dɩ yagi á lwarim mu Dɩ ma ce abam tin ŋwaani.

⁸ Pa-na dí di candiə ni ku na manɩ te tin, si dí li lwarim dɩdaani titɩɩ-balwaaru tɩɩ maama na nyɩ ni dabɩli-doori te tin dí wɔni, si dí daari dí taá jigi wɔ-pɔɔɔ dɩ cɩga, ni dɩpe dɩɔ ba ba jigi dabɩli dɩ wɔni te tin.

⁹ Amu deen na de yigə a pɔpɔni tɔnɔ kulɔ a pa abam tin, a tagi dɩ abam si á yi taá tɔgi dɩdaani balɔ na kari ba boori tin.

¹⁰ Amu na kaani abam kuntu tin, ku dai ni balu na yeri We yi ba boori tin, naa ba yi wo-swennyuna naa nyuna naa jwə-kaana tin taani mu a tea. Abam bá wani á pwe á titi di nɔɔna bam kuntu ku na dai ni á yagi lugu baɲa.

¹¹ Amu nan na pupuni kulu tin kuri mu yi si á yi taá tɔgi di wulu maama na bri ni o yi á ko-bu We cwəɲə wuni yi o boorə, naa o yi wo-swən-nyum naa jwə-kaanu naa nɔn-twunu naa sa-nyoru, naa o yi nyunu tin. Wulu na yi kuntu don tin, si á pwe á titi did-o, si á bri á yi di wɔdiu did-o di.

¹²⁻¹³ Ku na yi balu na dai dí ko-biə We cwəɲə wuni tin, ku dai amu wú di bantu taani. Ku yi We mu wú di ba taani. Abam nan manɲi si á di balu na wu á kɔgɔ kum wuni tin taani. Kuntu nywaani ku pupuni We tɔnɔ kum wuni ku wi: «Zəli-na nɔn-balorɔ kum á wuni.»

6

We nɔɔna wu manɲi si ba sanɲi da balu na yeri We tin tee ni

¹ Abam wulu na jigi taani di o don yi á yi ko-biə daani Zezi nywaani tin, ku wu manɲi si n ja-o n vu sariya-dirə balu na yeri We tin te, si ba di abam taani dim. Kú ta yi cavura mu ku pa-m, beɲwaani ku ya manɲi si We nɔɔna bam mu di á taani dim.

² Abam yeri ni We nɔɔna bam mu wú ba ba di nabiinə maama taani na? Kuntu nywaani, beɛ mu kia yi á titi wari á kwe wo-balwa balu na wu á titari ni tin?

³ Abam yəri nı dıbam mu wó di malesısım taanı na? Ku nan na yı kuntu, dí bá wanı zım lıgı kuntu taanı dí di na?

⁴ Abam nan na jıgı taanı dıntu doŋ á tıtarı nı, á wı maŋı sı á ja á vu balı na tođı ba təri Zezi nıona bam wıntı tın te.

⁵ A tagı kuntu sı cavıra mu ja abam. Kuntu, swan tu dı dıdva təri abam wıntı sı o wanı o fıđı abam balı na yı ko-bıə Zezi ŋwaanı tın daanı na?

⁶ Abam na kı te tın wı maŋı, abam na yəni á saŋı daanı sarıya-dirə balı na yəri We tın tee nı yı ba di á taanı tın ŋwaanı.

⁷ Abam na saŋı daanı tın, ku maŋı ku brı nı á tusi mu. N ko-bu na kı-m lwarım, naa o na ŋođı-m, ku ya lana sı n yagı n ma n ce-o mu.

⁸ Abam nan ba kı kuntu, abam tıti joori á kı balı na yı á ko-bıə We cwəŋə wıntı tın wo-lwaanı mu, yı á kwəri á ŋonı-ba.

⁹ Abam yəri nı balı na ba tođı cıga tın bá na jəŋə je We paarı dım wıntı na? Yı zaŋı-na á ganı á tıti. Balı na boori tın, naa jwə-kaana naa ka-lagına, naa baara balı na tıgi dı ba donnə ba maa jiri kaana tın,

¹⁰ naa ŋwına naa wo-swən-nyına, naa sa-nyora naa non-twına naa vınvırna bá na jəŋə je We paarı dım wıntı.

¹¹ Abam badaara deen yı kuntu doŋ mu. We nan yagı á lwarım Dı ma ce abam. Dı ma pa á ji Dı nıona yı á jıgı cıga Dı tee nı. We de dí Yuutu Zezi dı Dı Jorokım dam ŋwaanı mu Dı kı kuntu Dı pa abam.

Dí manɔ sɪ dí kwe dí yɪra yam dí maa tɔŋɪ dí pa Wɛ mu

¹² Abam badaara tɛ á wɪ, á jɪgɪ ni sɪ á kɪ kɔlɔ maama á na lagɪ tɪn. Amɔ nan lagɪ a ta abam nɪ, kɔ daɪ wɔŋɔ maama mu jɪgɪ zɛnɔ kɔ pa abam. Amɔ dɪ jɪgɪ ni sɪ a kɪ kɔlɔ maama a na lagɪ tɪn, a nan bá sɛ sɪ a pa a ji kɔlɔkɔlɔ gamba.

¹³ Abam yɛni á tɛ á wɪ, Wɛ kɪ wɔdiu kana ŋwaani mu, yɪ Dɪ kɪ kana dɪ wɔdiu ŋwaani. Manɔ nan wó ba, yɪ Wɛ cɔgɪ wɔdiu dɪ kana maama. Wɛ nan wɔ kɪ dɪbam yɪra yam sɪ dí ta maa kɪ boorim. Wɛ mɔɔnɪ dí yɪra yam sɪ dí Yuutu Zezi mu taa te-ya, sɪ dí ta maa tɔŋɪ dí pa-o.

¹⁴ Wɛ mu bi dí Yuutu Zezi Dɪ pa-o o yagɪ tɔɔnɪ. Manɔ nan wó ba, yɪ Dɪ ma Dɪ dam dɪm Dɪ bi dɪbam dɪ Dɪ pa dí yagɪ tɔɔnɪ.

¹⁵ Abam yɛri nɪ á yɪra yam yɪ Zezi Krisi yɪra yam daa dɪdɔa mu na? Abam yɪra yam dɪ Zezi yɪra yam na yɪ bɪdɔ tɪn, á yɪ zaŋɪ á kwe-ya á ma pɛni dɪ ka-tɔla, sɪ yaá ji yɪra dɪdɔa dɪdaani ka-tɔla kam yɪra yam. Á brɪ á yɪ zaŋɪ á kɪ kɔntɔ.

¹⁶ Bɛŋwaani, wɔlɔ na pɛni dɪ ka-tɔla tɪn, o dɪ ka-tɔla kam maama laan jɪgɪ yɪra dɪdɔa mu. Á yɛri kɔntɔ na? Wɛ tɔnɔ kɔm tagɪ kɔ wɪ: «Baaru dɪ kaani wó wɛli daani sɪ ba ji nɔɔnɔ dɪdɔa mu.»

¹⁷ Wɔlɔ nan na ŋwɪ dɪ dí Yuutu Zezi tɪn, o joro dɪ Zezi Joro maama yɪ wɔŋɔ dɪdɔa mu.

¹⁸ Á nan yagɪ boorim kɛm dwi maama. Kɛm-balwaarɔ tɪlɔ maama nɔɔnɔ na wó kɪ tɪn, o bá kɪ o yagɪ o yɪra wɔnɪ. Nɔɔnɔ nan na boori, kɔntɔ yɪ kɛm-balɔrɔ kɔlɔ o na kɪ o yagɪ o yɪra wɔnɪ tɪn mu.

¹⁹ Abam yəri ni á yira yam nyi di We titi digə mu DI Jorokum na zɔɔri ka wɔni na? We ki DI Joro kum á bicara ni mu. Kuntu ɲwaani ku daa dai abam titi mu te á yira yam.

²⁰ Á yi We nɔɔna mu. DI yəgi abam di yelo kulɔ na cana tin mu. Kuntu ɲwaani, kwe-na á yira yam á maa tɔɲi si ku pa We na zula.

7

Pooli na bri Korenti tiina kadiri woɲo te tin

¹ A lagɪ a ləri á na pɔpɔni á bwe amɔ taana yalɔ tin mu a pa abam.

Ku ya lana di baaru na wɔ di kaani.

² Ku nan ba lana si baara di kaana taa lagɪ daani yɔɔ yɔɔ. Kuntu ɲwaani, ku manɪ si baaru maama taa jigɪ o titi kaani, si kaani maama di taa jigɪ o titi baru.

³ Baaru yi zaɲi o vin si o taa wɔra di o kaani. Kaani di nan yi zaɲi o vin si o taa wɔra di o baru.

⁴ Beɲwaani kaani ba te o titi yira, ku yi o baru mu te-ya. Baru di nan ba te o titi yira, ku yi o kaani di mu te-ya.

⁵ Yi zaɲi-na á vin si á taá wɔra daani, ku na dai ni á maama mu se si á li pwələ á yagi dapwəgə maɲa finfin, si á wani á nywani á yigə á loori We, si ku taa ve maɲa kalɔ á na lagɪ tin. Kuntu kwaga ni, si á joori á taá wɔra daani. Ku na dai kuntu, sutaani wú sɔgi abam di pa á tusi di á na wari á titi á ja tin ɲwaani.

⁶ Amɔ na pɔpɔni kuntu tin, a tagɪ si ku wəli abam mu, si ku dai ni a lagɪ a fin abam.

⁷ Amu ya wó ta lagi si nɔɔnɔ maama taa yi ni amu na yi badəm te tin. Wε-pεera nan yi təri təri mu yi DI pa nɔɔnɔ maama o nyim.

⁸ Ku daari abam balu na yi badənə dɪ kadənə tin, a lagi a ta dɪ abam ni ku lana si á taá yi á yiranɪ kuntu, ni amu na yi te tin.

⁹ A nan na warɪ á titi á ja, ku manɪ si á di kaana naa á zu banna mu. Kuntu garɪ á na pai ka-laga fra tiini ya jɪgi abam.

¹⁰⁻¹¹ Ku daari ku na yi banna dɪ ba kaana, ku yi fifɔn mu si kaani yi yagi o baru, naa baru dɪ yi vin o kaani. Kuntu dai amu titi ni, ku yi dí Yuutu Zezi mu pε culu kuntu. Kaani nan na manɪ o yagi o baru, o manɪ si o taa wura o yiranɪ mu, naa o joori o vu o baru wum te mu si ba fɔgi daani, o daa wu manɪ si o zu baru wodon.

¹² Ku daari, baaru wulu na togi Zezi tin na jɪgi kaani, yi kaani wum na ba togi Zezi yi o se si ba taa zuuri daani, kuntu tu yi zaɪi o vin o kaani wum. Ku yi amu mu pε ni dim kuntu si ku dai dí Yuutu Zezi.

¹³ Kaani wulu dɪ nan na togi Zezi yi o baru na ba togi Zezi, yi o baru wum na se si ba taa zuuri daani, si o yi zaɪi o yagi o baru wum.

¹⁴ Baru wulu na wu ki o wu-dɪɔba dɪ Zezi tin batwari dɪ Wε, o kaani wum na ki o wu-dɪɔba dɪ Zezi tin nwaani. Kaani wulu dɪ na wu ki o wu-dɪɔba dɪ Zezi tin batwari dɪ Wε, o baru wum na ki o wu-dɪɔba dɪ Zezi tin nwaani. Ku ya na dai kuntu, ba biə wó ta yi ni balu na yəri Wε tin biə, yi ba laan yagi ba batwari dɪ Wε.

¹⁵ Wulu nan na ba togi Zezi tin na buɪi si o viiri, ku na yi kaani wum naa baru wum dɪ, si á

yag-o si o viiri. Wulɔ na daari yi o toɔi Zezi tin laan wó ta te o titi. We na bæŋi dɔbam si dí taá toɔi-DI tin, ku yi si dí taá zɔuri daani di ywæni mu.

¹⁶ Kaani, nmu na toɔi Zezi tin, ní ki ta mu n lwarɔ ni ní wani n pa n barɔ wɔm se Zezi naa n bá wani n pa o se? Barɔ, nmu di wó ki ta mu n lwarɔ ni ní wani n pa n kaani wɔm se Zezi naa n bá wani n pa o se?

¹⁷ Abam dæen na yi te yi We bæŋi abam si á taá toɔi-DI tin, á ta taá yi kuntu, si ku manɔ di dí Yuutu wɔm na pe abam ŋwɔa kalɔ tin. Mu kulɔ a na bri Zezi kɔɔɔ kum jɔgə maama ni tin.

¹⁸ We na bæŋi abam tin, abam wulɔ dæen na manɔ o go ni Zwifə bam cullu tum na bri te tin, kuntu tu daa yi ta səgi o titi o na goni tin ŋwaani. Ku daari, wulɔ dæen nan na manɔ o wɔ goni tin, o daa yi ta kwaanɔ si o go.

¹⁹ N na gonə naa n zi wɔ goni di, ku dai kulɔkulɔ. Wɔŋo kulɔ na jigi kuri tin mu yi si nɔɔnɔ maama kwaanɔ o se We niə yam lanyɔranɔ.

²⁰ Nɔɔnɔ maama dæen na yi te yi We bæŋ-o tin, ku manɔ si o ta taa yi kuntu mu.

²¹ N dæen na yi gambaa mu yi We bæŋi-m si n ta n toɔi-DI, yi ta n ki liə ku ŋwaani. N nan na ne cwəŋə si n ta n te n titi, si n se si ku ji kuntu.

²² Wulɔ maama dæen na yi nɔɔnɔ gambaa yi We bæŋ-o si o taa toɔi dí Yuutu Zezi tin, kuntu tu daa dai sɔtaanɔgambaa, dí Yuutu wɔm na vri-o tin ŋwaani. Wulɔ di dæen na te o titi yi We bæŋ-o si o taa toɔi-DI tin, kuntu tu laan se Zezi Krisi ni, ni o yi o gambaa mu te.

23 Á yí Wε nɔɔna mu. Dɪ yəgi abam dɪ yəlo kulɔ na cana tɪn mu. Kuntɔ ɲwaanɪ, yí zaɲɪ á sɛ sɪ á jɪ nɔɔn-nɔɔnɔ gambaa.

24 Kuntɔ ɲwaanɪ, a ko-biə-ba, abam maama dɛɛn na yí te yí Wε bəɲɪ abam sɪ á taá tɔgi-Dɪ tɪn, á ta taá yí kuntɔ Dɪ yigə nɪ.

25 Kɔ daari, a laan lagɪ a ɲɔɔnɪ balɔ na wɔ zɔ banna dɪ balɔ na wɔ dɪ kaana tɪn woɲo mu. Kɔ dai dí Yuutu Zezi mu pɛ-nɪ ni dɪntɔ, kɔ yí amɔ titɪ na buɲɪ te tɪn mu, yí á wó taá jɪgɪ amɔ cɪga, dí Yuutu wɔm na wɔra dɪ amɔ tɪn ɲwaanɪ.

26 Amɔ buɲɪ nɪ, yaara yalɔ na wɔ dɪbam baɲa nɪ lele kuntɔ tɪn, kú ta lamma sɪ nɔɔnɔ yí zaɲɪ o dɪ kaanɪ.

27 Kuntɔ tɪn, wɔlɔ na maɲɪ o jɪgɪ kaanɪ, o daa yí zaɲɪ o yag-o. Wɔlɔ nan na ba jɪgɪ kaanɪ, o daa yí zaɲɪ o taa kwaanɪ sɪ o dɪ kaanɪ.

28 Kɔ dai nɪ, n na dɪ kaanɪ, n ga n kɪ wo-lɔɲo. Kɔ nan dai nɪ, bukɔ na zɔ barɔ, o kɪ wo-lɔɲo. Banna dɪ ba kaana nan bá lu lɔgɔ baɲa yaara yam wɔnɪ. Kuntɔ mu a ba lagɪ sɪ abam dɪ tɔgi á na yaara yam kuntɔ doɲ.

29 A ko-biə-ba, woɲo kulɔ na pɛ a ta kuntɔ tɪn mu yí sɪ maɲa kam daa mu ba tiini ka daga, sɪ dí maa tɔɲɪ Wε titɔɲa yam. Kɔ na zɪgɪ lele kuntɔ sɪ kɔ ta maa ve tɪn, kɔ maɲɪ sɪ balɔ na jɪgɪ kaana tɪn taa tɔɲɪ Wε titɔɲa yam nɪ ba wɔ dɪ kaana mu te.

30 Kɔ maɲɪ sɪ balɔ wɔrɔ na cɔgi tɪn taa tɔɲɪ Wε titɔɲa yam nɪ ba wɔrɔ wɔ cɔgi mu te, sɪ balɔ wɔrɔ na poli tɪn taa tɔɲɪ Wε titɔɲa yam nɪ ba wɔrɔ wɔ poli mu te, sɪ balɔ na yəgi wəənu tɪn

taa tɔŋɪ Wɛ tɪtɔŋa yam nɪ ba ba te wəənu tɪm kɔntɔ mɔ te.

³¹ Kɔ daari sɪ balɔ na tɔŋɪ lɔgɔ baŋa tɪtɔŋa tɪn taa tɔŋɪ Wɛ tɪtɔŋa yam nɪ ba ba jɪgɪ lɔgɔ baŋa tɪtɔŋa mɔ te. Bɛŋwaani lɔgɔ kɔm lagi kɔ ti mɔ dɪ kɔ wəənu tɪm maama.

³² Amɔ ba lagi sɪ kɔlɔkɔlɔ liə taa jɪgɪ abam. Wɔlɔ na ba jɪgɪ kaani tɪn yəni o kwe o wɔbɔŋa maama o pa dɪ Yuutu Zezi tɪtɔŋa yam yɪrani má ŋwaani mɔ, yɪ o kwaanɪ sɪ o taa tɔŋɪ o poli o wɔ.

³³ Wɔlɔ nan na jɪgɪ kaani tɪn yəni o kwe o wɔbɔŋa o kɪ lɔgɔ baŋa wəənu wɔnɪ mɔ, yɪ o kwaanɪ sɪ o taa tɔŋɪ o poli o kaani wɔ.

³⁴ Kɔ ma bri nɪ o wɔbɔŋa yam cɛ kuni bɪle mɔ. Kɔ yɪ bɪdwɪ mɔ dɪ bukɔ naa kaani wɔlɔ na ba jɪgɪ barɔ tɪn dɪ. Wɔntɔ kwe o wɔbɔŋa maama mɔ o pa dɪ Yuutu Zezi tɪtɔŋa yam ŋwaani, o na lagi sɪ o yira dɪ o joro maama taa yɪ Wɛ nyɪm tɪn ŋwaani. Kɔ daari kaani wɔlɔ na jɪgɪ barɔ tɪn kwe o wɔbɔŋa o kɪ lɔgɔ baŋa wəənu wɔnɪ mɔ, yɪ o kwaanɪ sɪ o taa tɔŋɪ o poli o barɔ wɔ.

³⁵ Amɔ nan tɛ bitari sɪntɔ sɪ kɔ wəli abam mɔ. Kɔ dai nɪ a lagi sɪ a fin abam. A nan lagi sɪ a pa á taá tɔgɪ cwə-laa mɔ lanyirani, sɪ á nywanɪ á yigə á taá tɔŋɪ á pa dɪ Yuutu Zezi, sɪ á yɪ taá jɪgɪ wɔbɔŋa yale yale.

³⁶ Kɔ daari nɔɔnɔ wɔlɔ na bɔŋɪ nɪ o wɔ kɪ o katɔgɔ lanyirani o na wɔ di-o tɪn ŋwaani, yɪ o fra na tiini ya zɔ o katɔgɔ kɔm kɔ pa o daa warɪ o titɪ o ja, kɔ maŋɪ sɪ o di-o mɔ nɪ o na bɔŋɪ te tɪn. O na kɪ kɔntɔ, o wɔ kɪ wo-lɔŋɔ.

³⁷ Nɔɔnɔ wɔlɔ nan na lɪ wɔbɔŋa sɪ o yɪ di o katɔgɔ kɔm yɪ o wai o titɪ o jaana, sɪ o daa yɪ di

kaani tin, o ki lanyirani mu.

³⁸ Kuntu tin, wulu na di kaani tin ki lanyirani. Wulu nan na wo di kaani tin mu tiini o ki lanyirani o dwani.

³⁹ Kaani na jigi baru, yi o baru wum ta na hwi, o ba jigi cwajajasi o yag-o. O baru wum nan na tuga, o laan jigi cwajajasi o zu o na lagi wulu tin. O nan manji si o zu wulu di na se di Yuutu Zezi tin mu.

⁴⁰ Amu nan banyi ni o na je o yirani, oo ta jigi wupolo zanzan ku dwe o daa na zu baru. We Jorokum di wo amu tee ni, yi a banyi ni kuntu mu pe-ni wubuya yam kuntu.

8

Pooli na njoni jwajawana waja te tin

¹ A laan lagi a njoni jwajawana taani mu di abam.

Ku yi ciga, di maama jigi yano, ni abam na te te tin. Nan taá ye-na ni, njoni na jigi yano, ku pa-o kamunni mu. Njoni nan na jigi sono, ku jigi zana ku pai o ve yiga mu.

² Njoni wulu na banyi ni o jigi yano, ku bri ni o ta yari kulub na manji si o taa ye tin mu.

³ Wulu nan na soe We tin, We ye kuntu tu.

⁴ Ku na yi jwajawana yam dim taani, di ye ni jwajawana ba hwi, Bana-We didu yirani mu wura.

⁵ Balu na ba tigi We tin jigi wajawana tidonna mu ba maa ba ba wa. Wajawana dwi zanzan mu njona ba-ti ni ba wa di ba yuu tiina, ku na yi tuga bana wajawana di weyuu wajawana.

⁶ Ku nan na yi dibam, di ye ni We didu yirani mu wura. Dintu mu yi dibam Ko wulu na ki

wonjo maama, yi duntu njaani mu di nwi. Di ta ye ni, dibam Yuutu yi didba mu, wuntu mu yi Zezi Krisi wulɔ We na tagi o njaani Di ki wonjo maama tin, yi wuntu mu pai dibam nwi.

⁷ Ku nan dai nɔɔnu maama mu ye ni jwɛnɛ ba jigi dam. Nɔɔna badaara deen nwi di jwɛnɛ kaanum mu, yi ba laan ba ba se We. Kuntu njaani ba kwari fɔɔni yi ba buɛni ni, ba na di jwɛni wɔdiu, kɔɔ ta nwi nɛɛni ba joori ba se jwɛnɛ kaanum mu. Ba wɔbuɛna ta na wɔ biɛi We cwɛnɛ wɔni tin, ba buɛni ni ba ki ba cɔɛi mu.

⁸ Wɔdiu dim nan ba wani ku pa di twe We. Di na culi wɔdiuru naa di zi ba culɛ di, ku ba zɛni dibam di kulɔkɔlɔ naa di ga kulɔkɔlɔ We yigɛ ni ku njaani.

⁹ Ku daari abam balɔ na ye ni a jigi ni si a di kulɔ maama a na lagi tin, a nan cu-na a titi si a yi pa balɔ wɔbuɛna na wɔ biɛi We cwɛnɛ kam wɔni tin tusi.

¹⁰ Nmu wulɔ na pai n jigi yɛno tin na ve n zu jwɛni digɛ n tɔɛi n di di wɔdiu kum, yi n ko-bu wulɔ wɔbuɛna na wɔ biɛi We cwɛnɛ wɔni tin na nɛ-m, kuntu wɔ wani ku gan-o si o di vu o tɔɛi o di.

¹¹ Kuntu, o na de o di jwɛni wɔdiu kum, ku bri ni nmu mu me n yɛno kum n ma n cɔɛi n ko-bu wulɔ wɔbuɛna ta na wɔ biɛi We cwɛnɛ wɔni yi Zezi Krisi ya ti o di njaani tin.

¹² Nmu na ki kɛm-balɔɔ kum kuntu don n yagi n ko-bu yuu ni, yi n cɔɛi o wɔbuɛna o ta na wɔ biɛi We cwɛnɛ kam wɔni tin, ku bri ni n ki di Zezi Krisi mu te.

¹³ Kuntu, wɔdiu dim na lagi ku pa a ko-bu tusi

Wε cwəŋə nı, a daa bá fəgı a di wədiu kum kuntu, a na ba lagı sı a pa a ko-bu tusi Wε cwəŋə kam wəni tın ŋwaanı.

9

Wε tıntuŋnu na jıgı ni sı o kı te tın

¹ Amu ba jıgı cwəŋə sı a kı a na lagı kulı tın na? Amu dai Zezi Krisi tıntuŋnu na? Abam buŋı nı a wı nε dí Yuutu Zezi Krisi mu na? Abam mu yı tıtıŋa yalı a na tıŋı a pa dí Yuutu Zezi tın, á na de amu juŋa á na vrum tın ŋwaanı.

² Nəona badaara na maŋı ba ba buŋı nı amu yı Zezi Krisi tıntuŋnu cıga cıga, abam bá wanı á vın nı amu dai Zezi Krisi tıntuŋnu. Abam na ŋwı dıdaanı dí Yuutu Zezi te tın mu brı nı amu suı a yı o tıntuŋnu mu.

³ Nəona na lwe amu, a na wó ləri-ba te tın mu tıntı:

⁴ Abam buŋı nı, dıbam balı na yı Wε tıntuŋna tın ya ba jıgı cwəŋə sı dí juŋı dí ni-wədiu dí tıtıŋa yam ŋwaanı mu na?

⁵ Dıbam ya ba jıgı cwəŋə sı dí di kaana balı na se Zezi tın, sı dí taá təgı daanı dí beerə, nıneenı dí Yuutu Zezi tıntuŋna babam bam dı o nyaana dı Pıyeeri na yəni ba kı te tın na?

⁶ Amu dı Banabası yıranı nan mu maŋı sı dí taá tıŋı dí lagı dí tıtı ni-wədiu na?

⁷ Nəonu na yı pamaŋnu, o bá wanı o joorı o ŋwı o tıtı. Nəonu jıgı kara yı o ba di ka wəənu na? Nəonu jıgı naanı o toga yı o ba di dı nayla na?

⁸ Kɔ daɪ lɔgɔ baŋa mɪmaŋa yantɔ yɪranɪ mɔ bɪ dɪbam cɪga kam kuntɔ. Wɛ tɔnɔ kɔm dɪ maŋɪ kɔ bɪ kuntɔ doŋ mɔ.

⁹ Kɔ pɔpɔnɪ Wɛ cullu tɪlɔ Dɪ na pɛ Moyisitɪn tɔnɔ kɔm wɔnɪ kɔ wɪ: «Nɔmɔ na jɪgɪ nabɪa n ma n nwanɪ wo-vaalɔ, yɪ kɪ tampɔgɔ ka ni nɪ.» Wɛ na tagɪ kuntɔ tɪn, kɔ yɪ nabɪa kam yɪranɪ ŋwaaɪ mɔ na?

¹⁰ Aye, kɔ yɪ dɪbam ŋwaaɪ mɔ. Nɔɔnɔ wɔlɔ na vagɪ dɪ wɔlɔ na wɔra o kɪ faa tɪn maama tɪnɪ nɪ baá na ba tɛrɪ mɔ.

¹¹ Dɪbam na tɔɔlɪ Wɛ kwɛrɛ kam dɪ abam tɪn, kɔ nyɪ dɪ dɪ dugɪ Wɛ cɪga kam mɔ á bɪcara nɪ. Kɔ nan wɔ maŋɪ sɪ dɪ jonɪ dɪ ni-wɔdiu abam tee nɪ na?

¹² Abam na paɪ nɔɔna badonnɔ ba ni-wɔdiu tɪn, kɔ ya wɔ maŋɪ sɪ dɪbam jonɪ dɪ dwɛni bantɔ na? Nan dɪ kɔ dɪ, dɪbam wɔ bwe sɪ dɪ jonɪ dɪ ni-wɔdiu abam tee nɪ, nɪ dɪ ya na jɪgɪ cwɛŋɔ sɪ dɪ kɪ te tɪn. Dɪ nan vɔgɪ dɪ wɔ mɔ woŋo maama baŋa nɪ, sɪ kɔ yɪ wanɪ kɔ cɪ Zezi Krisi kwɛr-ywɛŋɔ kam.

¹³ Á tɪtɪ maŋɪ á ye nɪ balɔ na tɔŋɪ Wɛ tɪtɔŋa Dɪ di-kamunu kɔm wɔnɪ tɪn yɛni ba jonɪ ba ni-wɔdiu dáanɪ mɔ. Balɔ dɪ na jonɪ vara ba ma kaanɪ Wɛ tɪn dɪ jonɪ ba tɛrɪ kɔ wɔnɪ mɔ.

¹⁴ Kɔ nan yɪ bɪdwɪ mɔ dɪ balɔ dɪ na tɔɔlɪ Wɛ kwɛr-ywɛŋɔ kam tɪn. Dɪ Yuutu Zezi pɛ ni nɪ ba dɪ maŋɪ sɪ ba jonɪ ba ni-wɔdiu tɪtɔŋɪ dɪm kuntɔ ŋwaaɪ mɔ.

¹⁵ Nan dɪ kɔ dɪ, amɔ wɔ bwe sɪ a jonɪ kɔlɔkɔlɔ abam tee nɪ. Kɔ nan daɪ nɪ a pɔpɔnɪ tɪntɔ sɪ a ma jonɪ woŋo mɔ abam tee nɪ. Aá tɪ mɔ, sɪ a bá

fɔgi a za a na yi te tɪn. A bá sɛ a pa nɔɔn-nɔɔnɔ cwɛŋə sɪ o cɔgi wɔŋo kɔlɔ na yi amɔ wɔpolo nyɪm tɪn.

¹⁶ A bá wantɪ a magɪ a nyɔɔnɪ a na tɔɔlɪ Wɛ kwɛr-ywɛŋə kam tɪn ŋwaanɪ. Kɔntɔ yi fɪfɪɔn mɔ sɪ a kɪ. Amɔ ya na yagɪ Wɛ kwɛr-ywɛŋə kam tɔɔlm, kɔbɔ ta yi lɛɛrɔ mɔ dɪ amɔ.

¹⁷ Amɔ titɪ mɔ nan ya na lɪ wɔbɔŋa sɪ a taa tɔɔlɪ Wɛ kwɛr-ywɛŋə kam, a ya wɔ ta tɪnɪ sɪ a jɔŋɪ ŋwɪurɔ mɔ kɔ ŋwaanɪ. Kɔ nan dai a titɪ wɔbɔŋa mɔ a kɪa, kɔ yi Wɛ mɔ kwe-ka Dɪ kɪ amɔ jɪŋa nɪ.

¹⁸ Kɔntɔ, bɛɛ ŋwɪurɔ mɔ amɔ wɔ jɔŋɪ? Amɔ nyɔɔrɪ mɔ yi a na tɔɔlɪ Wɛ kwɛr-ywɛŋə kam zaanɪ, yi a ba bwe sɪ a jɔŋɪ kɔlɔkɔlɔ kɔ ŋwaanɪ, nɪ a ya na jɪgɪ cwɛŋə sɪ a kɪ te tɪn.

¹⁹ A te a titɪ mɔ, a dai nɔɔn-nɔɔnɔ gambaa. Amɔ titɪ nan mɔ pɛ a jɪ gambaa nɔɔna maama tee nɪ, sɪ a wantɪ a jɔŋɪ nɔɔna zanzan a kɪ Wɛ jɪŋa nɪ.

²⁰ Amɔ na wɔ Zwifɛbam tee nɪ, a yɛnɪ a tɔgɪ a kɪ nɪ Zwifɛ bam na kɪ te tɪn mɔ, sɪ a ma wantɪ a jɔŋɪ-ba a kɪ Wɛ jɪŋa nɪ. Wɛ cullu tɪlɔ Dɪ na pɛ Zwifɛ bam tɪn ya ba tɔgɪ tɪ te amɔ. Amɔ nan na zɔɔrɪ dɪ Zwifɛ tɪn, a dɛ a sɛ-tɪ mɔ, sɪ a wantɪ a jɔŋɪ tɪ na te balɔ tɪn a kɪ Wɛ jɪŋa nɪ.

²¹ Kɔ daari, a na yɛnɪ a wɔ dwi-gɛtiinɛ balɔ na ba tɔgɪ Wɛ cullu tɪm tɪn tee nɪ, a dɪ tɔgɪ a kɪ nɪ bantɔ na kɪ te tɪn mɔ, sɪ a ma wantɪ a jɔŋɪ-ba a kɪ Wɛ jɪŋa nɪ. Kɔ nan dai nɪ a yigɛ tɛrɛ didaanɪ Wɛ niɛ yam, kɔ yi Zezi Krisi niɛ yam mɔ te amɔ.

²² Kɔ daari, kɔ na yi balɔ wɔbɔŋa na wɔ bɪgɪ dɪ Wɛ cwɛŋə kam tɔgɪm tɪn, a yɛnɪ a jɪ nɪ bantɔ

dɪ mʊ te, sɪ a ma wanɪ a jonɪ-ba a kɪ Wɛ jɪŋa nɪ. Amʊ na wʊ nɔɔna balʊ maama tee nɪ, a yɛni a ji nɪ bantʊ mʊ te, yɪ a kwaanɪ a kɪ a na wʊ kɪ te sɪ a ma jonɪ ba badaara a kɪ Wɛ jɪŋa nɪ.

²³ Amʊ nan kɪ wəənu tɪntʊ maama sɪ Wɛ kwər-ywəŋə kam mʊ wanɪ ka vu yigə, sɪ a dɪ tɔɔɪ a na a pɛɛrɪ Dɪ wo-laaru tɪm wʊnɪ.

²⁴ Abam ye nɪ, nɔɔna na wɔra ba durə, nɔɔnʊ maama mʊ kwaanɪ sɪ o di yigə, yɪ ba didʊa yɪranɪ mʊ wʊ di o jonɪ pɛɛrɪ dɪm. Nan kwaanɪ-na kʊntʊ dɔŋ, sɪ á wanɪ á di yigə sɪ á jonɪ pɛɛrɪ dɪm.

²⁵ Nɔɔnʊ wʊlʊ maama na lagɪ sɪ o duri tɪn yɛni o tiini o kwaanɪ mʊ o kɪ o tɪtɪ o kɪ daanɪ. Bantʊ nan yɛni ba kwaanɪ kʊntʊ sɪ ba jonɪ pɛɛrɪ mʊ, yɪ ba pɛɛrɪ dɪm kʊntʊ bá daanɪ dɪ cɔɔɪ. Kʊ daaru dɪbam pɛɛrɪ dɪlʊ dí na lagɪ dí jonɪ Wɛ tee nɪ tɪn bá fɔɔɪ dɪ cɔɔɪ maŋa dɪ maŋa.

²⁶ Kʊntʊ, amʊ ba duri nɪ wʊlʊ na yəri durim yɪ o duri yɔɔ yɔɔ te tɪn. A nan ba magɪ jara nɪ wʊlʊ na yəri jara magɪm yɪ o magɪ yɔɔ yɔɔ te tɪn.

²⁷ Amʊ nan kwaanɪ a tiini a fɪn a tɪtɪ mʊ, sɪ a pa a yɪra yam lwarɪ nɪ amʊ mʊ te-ya. A kɪ kʊntʊ sɪ kʊ yɪ pa, a na tɔɔlɪ Wɛ kwər-ywəŋə kam a brɪ nɔɔna badonnə tɪn, sɪ amʊ tɪtɪ laan ba a ga pɛɛrɪ mʊ Dɪ tee nɪ.

10

Wɛ nɔɔna wʊ maŋɪ sɪ ba taa zuli jwəna

¹ A ko-biə-ba, amʊ lagɪ sɪ á guli kʊlʊ dɛɛn na kɪ dí kwə nakwa balʊ na de Moyisikwaga ba nunɪ Ezipinɪ tɪn woŋo mʊ. Wɛ dɛɛn pɛ kunkonɔ mʊ

kwæli ba maama, yi DI daari DI pɔɔri nɔnɔ kum na bam kuni bile DI daari cwəŋə, yi ba maama tɔgi da ba ke.

² Kuntɔ na ki tɪn, kɔ nyɪ dɪ bantɔ maama dɛɛn miisi na wɔni mu, sɪ ba taa yi Moyisi karabiə, kunkoŋo kum na kwæli-ba yi ba da nɔnɔ kum wɔ ba ke tɪn ŋwaani.

³ Wɛ dɛɛn ma pa ba maama di wɔdiu didua,

⁴ yi ba daari ba nyɔ na bidwi. Na balɔ ba maama dɛɛn na nyɔgi tɪn nuŋi piu kɔdoŋ yira mu, yi piu kum kuntɔ mu yi wo-kɪnkagɪ dɪlɔ Wɛ na kia, sɪ kɔ brɪ nɪ Zezi Kriisi titɪ mu tɔgi o wɔ ba tee nɪ.

⁵ Nan dɪ kuntɔ dɪ, Wɛ wɔ dɛɛn wɔ poli dɪ nɔɔna zanzan ba wɔni. DI dɛɛn ma pa ba zanzan tɪ ba maŋi kagɔa kam wɔni.

⁶ Wəənu tintɔ maama nan ki sɪ tɪ brɪ dɪbam mu, sɪ dɪ daa yi ta pa dɪ fra zɔɔri wo-balwaarɔ nɪɛɛni bantɔ na ki te tɪn.

⁷ Á yi zaŋi á zuli jwəŋə, nɪ bantɔ badaara dɛɛn na ki te tɪn. Kɔ pɔpɔni Wɛ tɔŋɔ kum wɔni kɔ wi: «Yisurayeli tiinə bam dɛɛn jəni ba di wɔdiu ba daari ba nyɔ, yi ba laan zaŋi ba sa ba kwɛɛra.»

⁸ Á yi zaŋi á pa dɪ taá boorə, nɪ bantɔ badaara dɛɛn na ki te yi ba nɔɔna mɔrr-finle-tɪtɔ (23.000) tɪ dɛ didua wɔni tɪn.

⁹ Á yi pa-na dɪ maŋi dɪ Yuutu Baŋa-Wɛ dam dɪ nii, nɪ bantɔ badaara dɛɛn na ki te yi bɪsankwi dɔ-ba sɪ gɔ tɪn.

¹⁰ Á yi taá pɔɔni dɪ Wɛ, nɪ bantɔ badaara dɛɛn na ki te yi tɔɔni maleka kam gɔ-ba tɪn.

¹¹ Wəənu tintɔ maama dɛɛn nan ki dɪ kwə nakwa bam, sɪ tɪ taa yi maana mu tɪ pa dɪbam.

Ti nan pɔpɔni Wɛ tɔnɔ kɔm wɔni, si kɔ wani kɔ kaani dɔbam balɔ ta na ŋwi yi luɔ baŋa tiim da yam batwari tin mu.

¹² Kuntu ŋwaani, wɔlɔ na buŋi ni o zigi lanyirani tin nan fɔgi o yiri o titi si o yi tu.

¹³ Woŋo kɔlɔ maama na maŋi abam si á tusi tin wai kɔ yi nɔɔnɔ maama. Wɛ nan yi ciga tu mu, DI bá se si woŋo kɔlɔ na maŋi abam tin dwɛni abam dam. DI nan wó pa abam dam, si á wani á na cwɛŋə á nuŋi kɔ wɔni maŋa kam kuntu ni.

¹⁴ Kuntu ŋwaani, a badon-sonnu-ba, li-na á titi jwɛnə kaanum wɔni.

¹⁵ Amɔ nan lagi a ŋɔɔni dɔ abam ni swan tiinɔ mu te, si á buŋi á nii a taani dɔm yi ciga mu naa vwan mu.

¹⁶ Dí na yɛni dí wɔra dí di Zezi Kriŋi tɔni gulim wɔdiu kɔm, dí yɛni dí kwe zɔŋa mu dɔ ka wɔ wo-nyɔɔrɔ yi dí ki Wɛ le ti ŋwaani, yi dí daari dí nyɔ. Dí na ki kuntu tin, kɔ bri ni dɔbam maama tɔgi dí se ni Zezi Kriŋi jana kam nuŋi dɔbam ŋwaani mu. Dí daa ta na yɛni dí kwe dɔpɛ dɔm dí fɔ fɔ dí di tin, kɔ bri ni dɔbam maama tɔgi dí se ni o yira yam cɔgi dɔbam ŋwaani mu. Kɔ dai kuntu na?

¹⁷ Dɔbam maama na fɔgi dɔpɛ dɔdɔa kam dí di tin, kɔ bri ni dɔbam maama yi nɔɔnɔ dɔdɔa mu, dí ya zi maŋi dí daga te maama dɔ.

¹⁸ Nan buŋi-na Yisɔrayɛli tiinɔ bam na yɛni ba ma wɛnu tɔlɔ ba kaani Wɛ yi ba daari ba di tin woŋo. Balɔ maama na de ba di tin dɔ tɔgi ba se kaanum dɔm mu.

19 Amu na tagi kulɔ tɪn brɪ bɛɛn? Ku brɪ nɪ wɔdiu kulɔ ba na mɛ ba kaani jwɛnɛ tɪn jɪgɪ kuri mu na? Naa ku brɪ nɪ jwɛnɛ yam titɪ mu jɪgɪ kuri?

20 Awo, ku dai kɔntɔ. Amu lagɪ a brɪ abam nɪ, jwɛ-kaana na kaani dɪ wɛɛnu tɪɔ tɪn, ba paɪ ciciri mu sɪ ku dai Wɛ. Amu nan ba lagɪ sɪ abam na wɛl-dɔnɔ dɪ ciciri.

21 Ku nan wɔ maɪɪ sɪ á nyɔ dí Yuutu Zezi Kriɪ wo-nyɔɔru tum, sɪ á kwɛri á vu á nyɔ dɪ ciciri. Abam nan bá wanɪ á jɛni á di dí Yuutu wɔm tɔɔnɪ gulim wɔdiu kum, sɪ á kwɛri á vu á da á di wɔdiu kulɔ na wó pa á taá ŋwɪ dɪ ciciri tɪn.

22 Á yɪ pa-na dí kɪ kulɔ na wó zanɪ dí Yuutu wɔm wɔ tɪn. Abam bɔɪɪ á paɪ dɪbam jɪgɪ dam dí dwe wɔntɔ mu na?

Dí maɪɪ sɪ dí pa Wɛ na zulɛ mu dí titɔɪa maama wɔnɪ

23 Abam badaara na tɛ á wɪ, á jɪgɪ ni sɪ á kɪ kulɔ maama á na lagɪ tɪn, ku yɪ cɪga. Ku nan dai nɪ wɔɪɔ maama mu jɪgɪ kuri ku pa dɪbam. Ku ta dai nɪ wɔɪɔ maama mu jɪgɪ zɛnɛ.

24 Nɔɔn-nɔɔnɔ yɪ zanɪ o taa lagɪ o titɪ zɛnɛ má. O nan maɪɪ sɪ o taa kɪ lanyɪranɪ o zɛni o donnɛ dɪ mu.

25 Á jɪgɪ ni sɪ á yɛgɪ nwana yalɔ maama ba na jɪgɪ ba yɛgɪ yaga nɪ tɪn á di. Nan yɪ bwe-na á nii ya yɪ jwɛnɛ nwana mu na, sɪ kú pa liɛ ja abam ku ŋwaanɪ.

26 Ku pɔpɔnɪ Wɛ tɔnɔ kum wɔnɪ ku wɪ: «Lugɔ baɪa dɪ ku wɛɛnu maama yɪ Baɪa-Wɛ nyɪm mu.»

27 Nɔɔnɔ wɔɔɔ na ba tɔgɪ Zezi tɪn na bɛɪɪ abam sɪ á vu o sɔɪɔ á di wɔdiu dɪd-o, yɪ á na sɛ á vu,

o na kwe wɔdiu kulɔ maama o pa abam tɪn, sɪ á di. Á yɪ zaɲɪ-na á bwe kɔ kuri, sɪ kúv ta jɔɲɪ liə di abam.

²⁸ Nɔɔnɔ nan na tagɪ di abam o wɪ, wɔdiu kuntu yɪ ba mɛ ba kaanɪ jwəni mu, sɪ á daa yɪ zaɲɪ á di, bɛɲwaanɪ liə wɔ zɔ nɔɔnɔ wɔm kuntu bɪcarɪ.

²⁹ Kɔ daɪ nɪ á yagɪ kɔ dim liə na wɔ zɔ abam tɪtɪ bɪcarɪ tɪn ɲwaanɪ, kɔ yɪ liə na wɔ ja wɔlɔ na tagɪ o brɪ abam tɪn ɲwaanɪ mu.

Dɛdɔɲ abam wai á bwe amɔ á nii, bɛɲwaanɪ mu dí maɲɪ sɪ dí yagɪ dí na jɔɲɪ ni sɪ dí kɪ kulɔ tɪn, kɔ yɪ liə na wɔ zɔ nɔɔna badonnə tɪn ɲwaanɪ mu?

³⁰ Abam daa ta wai á bwe amɔ nɪ, dí na kɪ Wɛ le wɔdiu kɔm ɲwaanɪ yɪ dí daari dí di tɪn, nɔɔnɔ daa wɔ lwe dɪbam bɛɛ ɲwaanɪ mu?

³¹ Kɔ nan na yɪ te tɪn, wɔɲo kulɔ maama abam na wɔ kɪ tɪn, kɔ na yɪ á na wɔ di naa á nyɔ naa kəm dɪlɔ maama á na wɔ kɪ tɪn, kɔ maɲɪ sɪ á taá kɪ kulɔ maama na wɔ pa Wɛ na zulə kɔ ɲwaanɪ tɪn mu.

³² Á yɪ taá kɪ-na kulɔ na wɔ cɔɲɪ nɔɔna wɔbɔɲa tɪn, kɔ ya zɪ yɪ Zwifə bam naa dwi-ɣɛ tiinə naa Wɛ nɔn-kɔɲo kɔm di.

³³ Taá kɪ-na nɪ amɔ na kɪ te tɪn. Wɔɲo kulɔ maama amɔ na kɪ tɪn, a kwaanɪ sɪ kɔ taa poli nɔɔna maama wɔ mu. Amɔ ba lagɪ a tɪtɪ yɪranɪ zənə. A lagɪ sɪ a zəni nɔɔna maama mu, sɪ kɔ wanɪ kɔ pa Wɛ vrɪ-ba Dɪ yagɪ.

11

¹ Taá lwəni-na amɔ, nɪ amɔ na lwəni Zezi Krisi

te tɪn.

Zezi mɔ yɪ baara dɪ kaana maama yuutu

² Abam kɪ cɪga lanyɪranɪ dɪdaanɪ á na yəni á guli amɔ gulə, yɪ á kwəri á sɛ zaasɪm dɪɔ maama a na brɪ abam tɪn.

³ Amɔ nan lagɪ sɪ abam lwarɪ nɪ, Zezi Kriɪ mɔ yɪ nɔɔnɔ maama yuutu. Kaanɪ dɪ yuutu maa yɪ o barɔ. Baŋa-We nan mɔ yɪ Zezi Kriɪ dɪ yuutu.

⁴ Kuntɔ tɪn, á na jeeri daanɪ sɪ á warɪ We, yɪ baarɔ na zaŋɪ sɪ o loori We naa o ŋɔɔnɪ We yiyiu-ŋwe, yɪ o na mɛ woŋo o kwəli o yuu, kuntɔ tu yáali o yuutu wɔm mɔ.

⁵ Kaanɪ dɪ nan na zaŋɪ sɪ o loori We naa o ŋɔɔnɪ We yiyiu-ŋwe, yɪ o na wɔ mɛ woŋo o kwəli o yuu, o dɪ yáali o yuutu wɔm mɔ. O na kɪ kuntɔ, o dɪ wɔɔ na ceeri o yuu tɪn maama yɪ bɪdwi mɔ.

⁶ Kaanɪ na wɔ sɛ sɪ o kwəli o yuu, kɔ ya maŋɪ sɪ o cɔ-kɔ mɔ naa o ceeri-kɔ. Kɔ nan na jɪgɪ cavɪra sɪ kaanɪ kɪ kuntɔ tɪn, kɔ maŋɪ sɪ o taa kwəli-kɔ mɔ.

⁷ Baara nan ba jɪgɪ sɪ ba kwəli ba yuni, beŋwaanɪ bantɔ jɪgɪ We nyɪnyɔgɔ mɔ, yɪ ba brɪ Dɪ zulə na yɪ te. Kɔ nan na yɪ kaana, bantɔ mɔ brɪ baara zulə na yɪ te.

⁸ Beŋwaanɪ We mɛ baarɔ yɪra mɔ Dɪ kɪ kaanɪ, sɪ kɔ daɪ kaanɪ yɪra mɔ Dɪ mɛ Dɪ kɪ baarɔ.

⁹ Kuntɔ, We wɔ kɪ baarɔ kaanɪ ŋwaanɪ, Dɪ kɪ kaanɪ mɔ baarɔ ŋwaanɪ.

¹⁰ Kuntɔ ŋwaanɪ, dɪ We malesɪsɪm ŋwaanɪ, kaana maŋɪ sɪ ba taa kwəli ba yuni, sɪ kɔ brɪ nɪ ba jɪgɪ nɪ sɪ ba ŋɔɔnɪ We kɔgɔ kɔm wɔnɪ.

¹¹ Kɔ daari, dɪbam balɔ maama na wɔ dí Yuutu Zezi kɔgɔ kɔm wɔnɪ tɪn, kaanɪ ba te o tɪtɪ

baarv tee ni, baarv di nan ba te o titi kaani tee ni.

¹² We suni di ma baarv yira mu di ki kaani, yi kaani di nan mu lori baarv. Wojo maama nan nuji We te mu.

¹³ Abam titi nan buji-na á nii. Kaani na zaji si o loori We, yi o na wu kwe wojo o ma kweli o yuu, ku lamma na?

¹⁴ Nona maama ye ni, baarv yuuywe na tiini si dwara, ku yi cavura mu ku pai o titi.

¹⁵ Ku nan na yi kaani, o yuuywe na tiini si nuji si daga, ku zul-o mu. Ku yi o di We pɛɛri mu, si si taa daga yi si kweli o yuu.

¹⁶ Nonu wub nan na wu se amu zaasim dim kuntu yi o magi kantogo di baji ni tin, kuntu tu taa ye ni dibam maama togi kantu cwɛnɛ kam mu, yi We non-kogo kum je maama ni tin di togi kantu mu.

Dí na manɔ si dí di Zezi tɔvɔni gulim wɔdiu kum te tin

(Matiyu 26:26-29, Mariki 14:22-25, Luki 22:14-20)

¹⁷ Wojo kub amu na lagi a ta di abam tin, a ba lagi a tee abam ni á ki lanyirani. Abam na yɛni á jeeri daani tin, á cɔgum mu dwe á fɔgum.

¹⁸ Dayigɛ wojo, amu ni ni á na yɛni á jeeri daani si á zuli We, á jigi kampwara mu daani. Amu buji ni ku suni kub ta yi ciga mu.

¹⁹ Ku nan fin mu si kampwara taa wu abam titari ni, si ku bri balu na suni ba togi Zezi di ciga tin.

20 Abam na yəni á jeeri daani sɪ á di dí Yuutu Zezi tʊʊni gulim wɔdiu kʊm tɪn, á ba kɪ nɪ á na maɲɪ sɪ á kɪ te tɪn.

21 Beɲwaani nɔɔʊ maama yəni o lɔgɪri o di o titɪ wɔdiu kʊm mʊ. Abam nan na kɪ kʊntʊ tɪn, kʊ pɛ kana jɪgɪ badonnə, yɪ á badonnə nyɔ á su á ja gaali.

22 Abam ya na lagɪ sɪ á di dim dɪm kʊntʊ doɲ tɪn, á ya wó di á titɪ sam nɪ mʊ. Abam lagɪ sɪ á cɔgɪ Wɛ nɔn-kɔgɔ kʊm yuu mʊ na? Abam lagɪ sɪ á pa cavɪra mʊ ja yinigə tiinə balʊ na wʊ á kɔgɔ kʊm wʊni tɪn na? Abam lagɪ sɪ amʊ ta bɛɛ mʊ di abam? Nɪ á kɪ lanyɪrani mʊ na? A bá wani a ta nɪ á kɪ lanyɪrani di kʊntʊ woɲo.

23 Cɪga kalʊ dí Yuutu Zezi na bri-nɪ o tʊʊni gulim wɔdiu kʊm ɲwaani tɪn mʊ a zaasi abam, kʊ yɪ sɪ titɪ dɪlʊ ba na jaani dí Yuutu Zezi tɪn mʊ o kwe dɪpɛ,

24 yɪ o kɪ Wɛ le di ɲwaani o daari o fɔ fɔ o pa o karabiə bam, yɪ o wɪ: «Amʊ yɪra yam mʊ tintʊ, ya na lagɪ ya cɔgɪ abam ɲwaani tɪn. Taá kɪ-na kʊntʊ doɲ sɪ á taá ma guli amʊ gulə.»

25 Ba na di ba ti tɪn, o daa ma kwe zɔɲa di ka wʊ wo-nyɔɔʊ yɪ o kɪ Wɛ le ti ɲwaani, yɪ o wɪ: «Wo-nyɔɔʊ tintʊ bri nɪ Wɛ goni ni-dʊʊri mʊ dɪdaani nabiinə amʊ jana kam ɲwaani. Maɲa kalʊ maama á na lagɪ á nyɔ-tɪ tɪn, sɪ á kɪ-na kʊntʊ á taá ma guli amʊ gulə.»

26 Beɲwaani, maɲa kalʊ maama á na di dɪpɛ dɪm kʊntʊ yɪ á nyɔ wo-nyɔɔʊ tɪm kʊntʊ tɪn, á kɪ á ma á bri dí Yuutu wɔm tʊʊni dɪm na yɪ te

tɪn mʊ, sɪ kʊ vʊ kʊ yɪ maŋa kam o na wó joori o ba tɪn.

²⁷ Kʊntʊ ɲwaaɲɪ, nɔɔɲʊ wʊlʊ na di dí Yuutu wʊm tʊɲɪ gulim dɪpɛ dɪm naa o nyɔ wo-nyɔɔɔɔ tɪm, yɪ o kɪ kʊlʊ na wʊ maŋɪ dɪ dí Yuutu wʊm tɪn, kʊntʊ tu kɪ kəm-balɔɔ mʊ dɪ dí Yuutu wʊm yɪra yam dɪ o jana kam.

²⁸ Kʊntʊ ɲwaaɲɪ, nɔɔɲʊ maama maŋɪ sɪ o da yigə o taa ye o tɪtɪ mʊ, sɪ o laan di dɪpɛ dɪm o daari o nyɔ wo-nyɔɔɔɔ tɪm.

²⁹ Nɔɔɲʊ wʊlʊ nan na di dɪpɛ dɪm yɪ o kwəri o nyɔ wo-nyɔɔɔɔ tɪm dɪ goonə tɪn wʊ maŋɪ dɪ dí Yuutu wʊm yɪra yam mʊ, kʊntʊ tu vanɪ taanɪ mʊ o danɪ o tɪtɪ yuu nɪ.

³⁰ Kʊntʊ nan mʊ paɪ á zanzan ba jɪgɪ yazurə, yɪ á badaara bwənə, yɪ á badonnə tʊa.

³¹ Dɪbam nan ya na yəni dí da yigə dí bwe dí tɪtɪ dí nii yɪ dí lwarɪ dí na yɪ balʊ tɪn, Wɛ ya daa bá pa dí na cam.

³² Dí Yuutu Wɛ nan yəni Dɪ vanɪ dɪbam zwe sɪ Dɪ pa dí joori dí tʊ cwəŋə nɪ mʊ, sɪ maŋa kalʊ Dɪ na wó ba Dɪ di nɔɔna maama taanɪ tɪn, sɪ dí yɪ zanɪ dí ga bura Dɪ tee nɪ, nɪ balʊ na yəri Wɛ tɪn te.

³³ Kʊntʊ ɲwaaɲɪ, a ko-biə-ba, á na jeeri daanɪ sɪ á di Zezi tʊɲɪ gulim wɔdiu kʊm, sɪ á zuri á yɪra á cəgɪ daanɪ.

³⁴ Wʊlʊ kana na wɔɛ tɪn, kʊntʊ tu da yigə o di o sɔŋɔ nɪ, sɪ o laan daari o ba, sɪ á yɪ vanɪ Wɛ sariya á danɪ á yuu nɪ maŋa kalʊ á na jeeri daanɪ tɪn.

Kʊ daari, kʊ na yɪ wəənu tɪlʊ na daari tɪn, amʊ na tuə, a laan wó brɪ abam á na wó kɪ te.

12

We Joro kum pɛera yam na yi te tin

¹ Kɔ daari, a laan lagi a ηɔɔni We Jorokum pɛera yam laɲa ni mu. A ko-biə-ba, a lagi si a pa á lwarɪ We Joro kum na tɔɲi te di te tin mu.

² Abam ye ni, maɲa kalɔ á dɛɛn ta na wɔ lwarɪ We tin, á dɛɛn tɔɲi jwənə yalb na yi kafɛ tin mu, yi ya ganɪ abam si á taá tɔɲi cwe sɪb maama ya na lagi tin.

³ Kuntɔ ηwaani mu a lagi a pa á lwarɪ ni, We Joro kum bá ganɪ abam. Kuntɔ, nɔɔnɔ wɔlɔ na ηɔɔni di We Joro dam tin bá wanɪ o twi Zezi. Nɔɔn-nɔɔnɔ nan bá wanɪ o ta ni, Zezi mu yi o Yuutu, yi We Joro kum tɛri o tee ni.

⁴ We Joro kum pɛera yam yi dwi tɛri tɛri mu, yi DI Joro kum didɔa yirani mu pai-ya DI nɔɔna.

⁵ We titɔɲa yam di yi dwi tɛri tɛri mu, yi dí Yuutu wɔlɔ dí na tɔɲi dí pa-o tin yi didɔa yirani mu.

⁶ We na pɛ dɪbam dam si dí ma tɔɲi DI titɔɲa te tin di yi dwi tɛri tɛri mu. We nan yi didɔa yirani mu, yi dintɔ mu pɛ dɪbam maama dam dɪm kuntɔ maama.

⁷ We Joro kum nan pɛ nɔɔnɔ maama pɛɛri si o wanɪ o maa zəni o donnə.

⁸ We Joro kum pai nɔɔna badonnə dam si ba ηɔɔni swan taani, yi kuntɔ mu ta pai nɔɔna badonnə dam si ba ηɔɔni yəno taani di.

⁹ We Joro kum nan ta mu pai nɔɔna badonnə dam si ba taa tiini ba jɔɲi wɔ-didɔa di We, yi kɔ ta pai badonnə dam si ba ta maa pai yawɪna nai yazurə.

10 Kuntu nan ta mu pai badonnə dam si ba ta maa ki wo-kinkagila, ku daari si badonnə taa wai ba ɲooni We yiyiu-ɲwe. Ku daa ta maa pai nɔɔna badonnə wai ba pɔori kulɔ na yi We Joro kum nyim di kulɔ na dai ku nyim tin daani. Ku ta pai badonnə wai ba ɲooni ta-ge, yi badonnə di wai ba lwarɪ ta-ge sim kuntu kuri yi ba te ba bri ba donnə.

11 Ku nan yi We Joro kum kuntu didɔa yirani mu jigi pɛera yam kuntu dwi tɛri tɛri, yi ku pai nɔɔnu maama ni ku wɔbuɲa na lagɪ te tin.

Zezi kɔgɔ kum nyi di nɔɔnu yira na yi te tin mu

12 Nan buɲi-na á nii nabiinu yira na yi te tin. Ya yi wono didɔa mu, yi ya laan pɔori je dwi tɛri tɛri. Ya pɔorim dim daga zanzan, yi ya maama laan yi yira didɔa mu. Zezi Krisi di o kɔgɔ kum maama di nan yi kuntu mu.

13 Dɔbam maama na pe ba miisi dɔbam na wɔni We Joro kum didɔa dam ɲwaanɪ tin, dí laan jigi nɔɔnu didɔa mu. Ku na yi Zwifə naa dwi-ge tiinə, naa gambe naa balu na te ba titi tin maama, We Joro kum kuntu yirani mu wɔ dɔbam maama tee ni.

14 Nabiinu yira pɔori je tɛri tɛri mu, si ku dai jɔgə didɔa yirani.

15 Naga na tagɪ ka wɪ, kantu dai jɲa, kuntu ɲwaanɪ yira yam ba te-ka, kuntu bá sunɪ ku pa ka taa tɔgɪ ka tɛri yira yam wɔni.

16 Zwe di nan na wɪ, dintu dai yi, si yira yam ba te-di, kuntu bá sunɪ ku pa di taa tɔgɪ di tɛri yira yam wɔni.

17 Yıra yam maama nan ya na yɪ yi yɪranɪ mɔ, yaá kɪ ta mɔ ya taa ni taanɪ? Ya nan ya na yɪ zwe yɪranɪ mɔ, yaá kɪ ta mɔ ya taa ni lwəm?

18 Kɔ nan yɪ Wɛ mɔ kɪ je sɪm dwi tɛri tɛri Dɪ kɪ yıra yam wɔnɪ, kɔ manɪ dɪ Dɪ wɔbɔŋa na lagɪ te tɪn.

19 Ya maama nan ya na yɪ yıra yam jəgə dɪdɔa mɔ, yaá kɪ ta mɔ ya ji yıra?

20 Kɔntɔ tɪn, je dwi tɛri tɛri mɔ wɔra, yɪ sɪ maama laan yɪ yıra dɪdɔa.

21 Kɔntɔ ŋwaanɪ, yi bá wanɪ dɪ ta dɪ jɪŋa nɪ dɪ ba lagɪ-ka, naa yuu ta dɪ naga nɪ kɔ ba lagɪ-ka.

22 A lagɪ a ta cɪga mɔ dɪ abam nɪ, dɪbam yıra yam je sɪlɔ dɪ na bɔŋɪ nɪ sɪ tiini sɪ bwənə tɪn jɪgɪ kuri zanzan.

23 Dɪ yıra yam je sɪlɔ dɪ na bɔŋɪ nɪ sɪ ba tiini sɪ jɪgɪ kuri tɪn mɔ dɪ yəni dɪ zuli lanyɪranɪ. Je sɪlɔ na jɪgɪ cavɪra tɪn, mɔ dɪ yəni dɪ fɔgɪ dɪ kwəli-sɪ lanyɪranɪ.

24 Kɔ daari ya je sɪlɔ na lana tɪn, dɪ daa ba fɔgɪ dɪ nii sɪ banɪ nɪ. Wɛ mɔ kɪ nabiinu yıra yam je sɪm maama Dɪ kɪ daanɪ, yɪ Dɪ paɪ je sɪlɔ na gɛ zulə tɪn na zulə lanyɪranɪ.

25 Kɔntɔ ŋwaanɪ kampwara tɛri yıra yam wɔnɪ. Ya je sɪm maama zəni daanɪ mɔ.

26 Kɔ na cana yıra yam daa kalɔ nɪ, yıra yam maama wó tɔgɪ ya na cam dɪm kɔntɔ doŋ mɔ. Kɔ daari daa kalɔ na nɛ zulə tɪn, yıra yam maama dɪ wó tɔgɪ ya na wɔpolo mɔ.

27 Abam maama yɪ Zezi Krisi yıra yam mɔ, yɪ á dɪdɔa dɪdɔa yɪ o je sɪm dwi tɛri tɛri mɔ.

28 Kɔntɔ tɪn, Zezi kɔgɔ kɔm wɔnɪ, Wɛ kɪ nɔɔnɔ maama o jəgə nɪ mɔ. Dayigə tɪn yɪ Zezi tɪntɔŋa

bam o titi na li tun mu. We nijonɔnɔ bam maa sanɔ. Balɔ na ki bitɔ tun maa yi balɔ na bri We ciga kam tun. Ku wɛli di balɔ na ki wo-kɪnkagila tun, di balɔ We na pɛ-ba dam si ba ta maa paɪ yawɪna nai yazurɔ tun, di balɔ na zɔni nɔɔna tun, di balɔ na nii We titɔɔja yam banja ni tun, di balɔ We Joro kum na paɪ ba ɛɔɔni ta-ge tun.

²⁹ Ku nan dai ni di maama mu yi Zezi tintɔɔna balɔ o titi deen na li tun, ku dai di maama mu yi We nijonɔnɔ, naa di maama mu bri We ciga kam. Ku nan dai ni di maama mu wai di ki wo-kɪnkagila.

³⁰ Ku nan dai di maama mu We pɛ dam si di taá ma paɪ yawɪna nai yazurɔ, naa di maama mu We Joro kum pɛ di ɛɔɔni ta-ge, naa di maama mu wai di lwarɪ si kuri di bri nɔɔna.

³¹ Nan kwaani-na si á jɔɔi We-pɛera yalɔ na jigi kuri ku ja gaali tun.

Ku daari, a nan lagi a bri abam wonɔ kulɔ na tiini ku lana ku dwe didi tun mu.

13

Sono na yi te tin

¹ Amu na manɔ a wai a ɛɔɔni nabiinɔ dwi tɛri tɛri taana, di malesisum taani di, yi a na ba jigi sono, ku nyi di sɔɔ mu a kɪa, nɛnɛni ba na magi kwaɔa di lonjini yi ti ki sɔɔ te tun.

² Amu na manɔ a jigi We-pɛeri dilɔ na paɪ a wai a ɛɔɔni We yiyiu-ɛwe tun, yi a jigi yɛno maama, yi a kwɛri a ye ciga kalɔ maama na sɛgi nabiinɔ yigɔ ni tun, yi a na manɔ a jigi wɔ-dɪdɔa di We si a taa wai a paɪ pweeru zanɔ ti je ni ti

ve ti tɔ mɛ a na lagɪ tɪn, yɪ a na ba jɪgɪ sono, kɔ yɪ kafɛ mɔ.

³ Amɔ na maɲɪ a kwe a jɪjɪgɪrɔ maama a maɲɪ a pa yinigə tiinə, yɪ a ta kwəri a sɛ sɪ ba kwe a yɪra yam ba dɪ mini nɪ, yɪ a na ba jɪgɪ sono, kɔ ta maɲɪ kɔ ba jɪgɪ kuri kɔ pa-nɪ.

⁴ Sono tu jɪgɪ wɔ-zuru mɔ, yɪ o kɪ nɔɔna lanyɪranɪ. Sono tu ba jɪgɪ pu-sɪɲa naa o magɪ o nyɔɔnɪ, o nan ba jɪgɪ kamunni dɪ.

⁵ Sono tu ba kɪ kɔlɔ na wɔ maɲɪ tɪn, o nan ba beeri o titɪ yɪranɪ zənə má. O nan jɪgɪ ban-pɔnɔ. Nɔɔnɔ na kɪ-o lwarɪm, o ba kwe o kɪ o wɔnɪ.

⁶ Sono tu ba kɪ wɔpɔlo dɪ wɔɲo kɔlɔ na yɪ balɔrɔ tɪn, o kɪ wɔpɔlo dɪ wɔɲo kɔlɔ na yɪ cɪga tɪn mɔ.

⁷ Sono tu wai o vɔ o wɔ wɔɲo maama baɲa nɪ, yɪ o jɪgɪ wɔ-dɪdɔba dɪ tɪna dɪ wɔ-zuru wɔɲo maama baɲa nɪ.

⁸ Sono ba tiə. Wɛ yiyɪu-ɲwɛ sɪlɔ nɔɔna na ɲɔɔnɪ tɪn wɔ ba sɪ kɛ. Wɛ-pɛɛrɪ dɪlɔ nɔɔna na maa ɲɔɔnɪ ta-gɛ tɪn dɪ wɔ ba dɪ kɛ. Yəno dɪ wɔ ba kɔ kɛ.

⁹ Lele kɔntɔ yəno kɔlɔ dɪbam na jɪgɪ tɪn yɪ cicoro mɔ. Wɛ yiyɪu-ɲwɛ sɪlɔ dɪ na ɲɔɔnɪ tɪn dɪ yɪ cicwəəru mɔ.

¹⁰ Kɔ daari maɲa kalɔ Wɛ na wɔ ba fɔgɪ wəənu maama Dɪ pa ti maɲɪ fasɪ tɪn, wɔ-cicwəəru tɪm maama laan wɔ je mɔ.

¹¹ Maɲa kalɔ a na yɪ bu tɪn, a deɛn ɲɔɔnɪ biim mɔ, yɪ a kwəri a buɲɪ nɪ bu te, yɪ a jeeli nɪ bu te. Lele kɔntɔ, a na kɪ nɔɔnɔ tɪn, a kwe busɔɔnɪ wəənu tɪm maama a yagɪ mɔ.

¹² Lele kuntu, dí na lwarí Wε ciga kam te tɪn, kɔ taa nyɪ dí niu mu dí jigi dí nii kɔ wɔnɪ liirə liirə. Kɔ daari maɲa kam kuntu na yiə, dí laan wó ta nai jaja mu. Lele kuntu yəno kulɔ a na jigi tɪn yi cicoro mu. Maɲa kam kuntu ni, a laan wó ta ye wəənu maama kuri a tiə, ni Wε na ye amu Dɪ ti te tɪn.

¹³ Kɔ daari wəənu titɔ mu wó ta wɔra maɲa maama. Wəənu tintu mu yi wɔ-dɪdɔa dí tɪna dí sono. Kulɔ nan na dwe ti maama tɪn mu yi sono.

14

Wε yiyiu-ɲwe sɪm na zəni nɔɔna te tɪn

¹ Kuntu ɲwaani, kwaanɪ-na sɪ á taá jigi sono, sɪ á daari á kwaanɪ á jonɪ Wε-peera yalɔ Dɪ Jorokum na pai nɔɔna tɪn á wəli da, kɔ na dwe dɪdɪ sɪ á wani á ɲɔɔni Wε yiyiu-ɲwe.

² Nɔɔnu wɔlɔ na ɲɔɔni ta-ge sɪm tɪn ɲɔɔni dí Wε mu, sɪ kɔ dai dí nabiinə, ba na ba ni o taani dɪm kuri tɪn ɲwaani. Wε Joro kum mu pai o ɲɔɔni wəənu tilɔ na səgi tɪn.

³ Kɔ daari nɔɔnu wɔlɔ na wai o ɲɔɔni Wε yiyiu-ɲwe tɪn ɲɔɔni o bri nabiinə mu, sɪ kɔ kwe-ba kɔ daari kɔ zəni-ba sɪ ba taa fɔgi ba zɪgi kəŋkəŋ dí pu-dɪa.

⁴ Wɔlɔ na ɲɔɔni ta-ge sɪm tɪn, kɔ wəli o titɪ yɪrani mu. Wɔlɔ nan na ɲɔɔni Wε yiyiu-ɲwe tɪn, kɔ wəli Zezi kɔgɔ kum maama mu.

⁵ Amu ya lagɪ sɪ abam maama taa wai á ɲɔɔni ta-ge sɪm, a nan tiini a lagɪ sɪ á taá wai á ɲɔɔni Wε yiyiu-ɲwe sɪm mu á dwe dɪdɪ. Bɛɲwaani wɔlɔ na ɲɔɔni Wε yiyiu-ɲwe tɪn tiini o jigi zənə o

dwe wɔlɔ na ŋɔɔni ta-ge tɪn, kɔ na dai ni nɔɔnɔ na wɔra sɪ o wanɪ o pipiri o taani dɪm kuri sɪ kɔ zɔni Zezi kɔgɔ kɔm maama.

⁶ Kɔntɔ tɪn, a ko-biə-ba, amɔ na tu abam te, yɪ a na ŋɔɔni ta-ge yɪranɪ mɔ dɪ abam, bɛɛ nyɔɔri mɔ á lagɪ á na? Kɔlɔ na wɔ wɛli abam tɪn mɔ yɪ a na ŋɔɔni taani dɪlɔ na wɔ pa á na vɪrɪm, naa dɪ pa á na yɛnɔ, naa a ŋɔɔni Wɛ yiyiu-ŋwɛ, naa a zaasi abam Wɛ cɪga kam.

⁷ Dí nan kwe duduurɔ na yɪ wɛənu tɪlɔ na ba jɪgɪ ŋwɪa tɪn dí ma manɪ dí nii: Nɔɔnɔ na jɪgɪ wuə o wui yɔɔ yɔɔ, naa o jɪgɪ kɔnɔ o magɪ yɔɔ yɔɔ, nɔɔna wɔ kɪ ta mɔ ba ni kɔ ywəəni?

⁸ Nɔɔnɔ nan na jɪgɪ jara nabɔnɔ o wui yɔɔ yɔɔ, nɔɔn-nɔɔnɔ bá wanɪ o lwarɪ ni jara mɔ wɔra sɪ o nunɪ o vu.

⁹ Kɔ nan yɪ bɪdwi mɔ dɪ n na ŋɔɔni ta-ge yɪ nɔɔn-nɔɔnɔ warɪ sɪ kuri o pipiri, nɔɔna wɔ kɪ ta mɔ ba lwarɪ n na tɛ kɔlɔ tɪn kuri? Kɔntɔ nan brɪ ni n ŋɔɔni n yagɪ gaa wɔnɪ mɔ.

¹⁰ Taana dwi zanzan mɔ wɔ lɔgɔ baŋa ni, yɪ taan-taani tɛrɔ dɪ na ba jɪgɪ kuri dɪ pa dɪ tiinɔ.

¹¹ Nɔɔnɔ nan na ŋɔɔni taani dɪlɔ a na ba ni tɪn dɪ amɔ, kɔntɔ brɪ ni dɪbam maama bale yɪ vɛrɔ mɔ da-tee ni.

¹² Kɔ nan yɪ kɔntɔ mɔ dɪ abam dɪ, abam na lagɪ sɪ á jonɪ pɛɛra yalɔ Wɛ Joro kɔm na paɪ tɪn, á nan kwaani-na á jonɪ pɛɛra yalɔ na wɔ zɔni Zezi kɔgɔ kɔm sɪ kɔ zɪgɪ lanyɪranɪ tɪn.

¹³ Kɔntɔ ŋwaaɪ, abam wɔlɔ na wai o ŋɔɔni ta-ge, sɪ o tiini o loori Wɛ sɪ Dɪ pa o taa wai sɪ kuri dɪ o tea.

¹⁴ Amɔ na mɛ ta-ge sɪm a ma a warɪ Wɛ, kɔ yɪ

a joro mu ηοονα, si amu titi ba ni si kuri.

¹⁵ Ku lu na manj si a ki tin mu yi si a wari We di a wubuna maama di a joro maama, si a daari a taa leeni di a wubuna maama di a joro maama a taa zuli We.

¹⁶ Ku nan na dai kuntu, yi n na me ta-ge sim n ma n zuli We, yi non-gaa na je o cəgə, o bá wani o ni si kuri. Kuntu ηwaanı, oó ki ta mu o tɔgi o se nmu na zuli We te tin si o di ta ni «Amina»?

¹⁷ Nmu na zuli We te tin na manj ku lamma te, ku bá zəni noonu wum kuntu.

¹⁸ Ku na yi amu, a ki We le di DI na pe-ni dam si a taa ηooni ta-ge sim a dwe abam maama tin.

¹⁹ Ku daari, a na wu Zezi kəgɔ kum wuni, a tiini a lagı si a taa mai taani dilu ba na ni tin mu a ma ηooni a bri-ba. A na ηooni bitari sinu má yıranı, ku garı a na ηooni ta-ge sim bitarbiə murr-fugə yi noon-noonu ba ni si kuri.

²⁰ A ko-biə-ba, á yi taá jıgi bu-balwa wubuna. Ku daari ku na yi lwarım jəgə ni, si á taá nyi nıneeni bu-sısın na yəri lwarım kəm te tin, si á pa á wubuna bi We cwəηə kam wuni.

²¹ Ku pəpəni We tənɔ kum wuni ku wı:

«Amu Baŋa-We wó tɔŋı vərə,

si ba ba ba ηooni amu ni-taani dım di abam.

Baá ηooni taani dilu á na ba ni tin di abam.

Nan di kuntu di, á ta bá se a ni.»

²² Kuntu mu We mai ta-ge DI maa bri DI dam balu na wu se-DI tin tee ni, si ku dai balu na se-DI tin tee ni. Ku daari We yiyiu-ηwe sim mu bri DI dam balu na se-DI tin tee ni, si ku dai balu na wu se-DI tin tee ni.

²³ Kuntɔ ɲwaanɪ, Zezi kɔgɔ kɔm maama na jeeri daanɪ, yɪ á maama na wɔra á ɲɔɔnɪ ta-ge, yɪ nɔɔnɔ wɔlɔ na maɲɪ o wɔ ni-sɪ naa balɔ na wɔ sɛ Wɛ tɪn na tu ba zɔ á wɔnɪ yɪ ba ba ni sɪ kuri tɪn, ba bá ta nɪ á co mɔ na?

²⁴ Abam maama nan na ɲɔɔnɪ Wɛ yiyiu-ɲwe á brɪ daanɪ, yɪ nɔɔnɔ wɔm kuntɔ donɲ na tu o zɔ á wɔ, wɔntɔ wɔ lwarɪ nɪ Wɛ dam mɔ wɔ á tee nɪ. O na ni kulɔ maama tɪn wɔ pa o lwarɪ nɪ o ba jɪgɪ bɔra Wɛ tee nɪ, yɪ o kwɛrɪ o lwarɪ nɪ Wɛ lagɪ Dɪ di o taanɪ.

²⁵ Wɔbɔɲa yalɔ maama ya na sɛgi o wɔnɪ tɪn laan wɔ ba ya lwarɪ jaja mɔ, yɪ o laan wɔ kɪ o yuu tɪga nɪ o zuli Wɛ, yɪ o sɛ nɪ Wɛ sɪnɪ Dɪ wɔ abam tɪtarɪ nɪ.

Zezi kɔgɔ kɔm na maɲɪ sɪ kv taa tɔɲɪ kv tɔgɪ cwe sɪlɔ tɪn

²⁶ A ko-biə-ba, abam na jeeri daanɪ sɪ á zuli Wɛ, á na maɲɪ sɪ á kɪ kulɔ tɪn mɔ tɪntɔ: Abam dɪdɔa mɔ wɔ zanɪ o pa lɛɲə. Dɪdɔa dɪ ma zanɪ o brɪ Wɛ cɪga kam. Wɔdonɲ dɪ ma zanɪ o ta vɪurɪm dɪlɔ Wɛ na brɪ-o tɪn. Wɔwɔm dɪ ma zanɪ o ɲɔɔnɪ ta-ge, yɪ wɔdonɲ dɪ ma zanɪ o ta ta-ge sɪm kuri o brɪ á kɔgɔ kɔm. Wəənu tɪntɔ maama zəni Zezi kɔgɔ kɔm sɪ kv fɔgɪ kv zɪgɪ kəɲkəɲ.

²⁷ Abam badaara na lagɪ á ɲɔɔnɪ ta-ge sɪm, kv maɲɪ sɪ á taá yɪ bale naa batɔ yɪranɪ mɔ. Kv maɲɪ sɪ á taá zanɪ á ɲɔɔnɪ á daarɪ á pa daanɪ mɔ, sɪ á dɪdɔa zanɪ o ta ɲwe sɪm kuri.

²⁸ Nɔɔn-nɔɔnɔ nan na tɛrɪ á wɔnɪ sɪ o wanɪ o ta ɲwe sɪm kuri, balɔ ya na lagɪ ba ɲɔɔnɪ-sɪ tɪn

manɪ sɪ ba yaɣɪ mʊ, sɪ ba na wʊ ba yɪranɪ, sɪ ba taa ŋɔɔnɪ-sɪ dɪ Wɛ.

²⁹ Kʊ daari, kʊ na yɪ balʊ na ŋɔɔnɪ Wɛ yiyiu-ŋwɛ sɪm tɪn, kʊ manɪ sɪ bale naa batɔ mʊ zanɪ ba ŋɔɔnɪ dɪdʊa dɪdʊa, sɪ badaara bam taa cɛgə, sɪ ba laan bwe ba nii sɪ yɪ cɪga mʊ naa vwan mʊ.

³⁰ Wɛ na vuri nɔɔnʊ dɪdʊa Dɪ cɪga kam balʊ na je ba cɛgi tɪn wʊnɪ sɪ o ta o bri Zezi kɔgɔ kʊm, kʊ manɪ sɪ wʊlʊ na zɪɣɪ o ŋɔɔnɪ Wɛ yiyiu-ŋwɛ sɪm tɪn mʊ pu o ni, sɪ o daari sɪ wɔdɔŋ wʊm ta-ka.

³¹ Kʊntʊ tɪn, abam maama wai á ŋɔɔnɪ Wɛ yiyiu-ŋwɛ sɪm dɪdʊa dɪdʊa, sɪ kʊ pa á zaasi Wɛ cɪga kam da-tee nɪ, sɪ á taá fɔgi á zɪɣɪ kəŋkəŋ.

³² Balʊ na jonɪ dam Wɛ Jorokʊm tee nɪ sɪ ba taa ŋɔɔnɪ Wɛ yiyiu-ŋwɛ sɪm tɪn wai ba tɪtɪ ba jaana manɪ kalʊ ba na wura ba ŋɔɔnɪ-sɪ tɪn.

³³ Wɛ lagi sɪ wonɔ maama taa togi cwəŋə mʊ dɪ yazurə, sɪ Dɪ ba lagi yɔɔ yɔɔ kəm.

³⁴ Abam na kikili daanɪ sɪ á zuli Wɛ, kʊ manɪ sɪ kaana taa je cɪm mʊ sɪ ba taa cɛgə. Mʊ kʊ na yɪ te Zezi kɔgɔ kʊm jəgə maama nɪ. Ba ba jɪɣɪ cwəŋə sɪ ba da ba ŋɔɔnɪ. Kʊ manɪ sɪ ba sɛ baara bam, nɪ Wɛ cullu tɪm na manɪ tɪ bri te tɪn mʊ.

³⁵ Ba na lagi sɪ ba lwarɪ wonɔ kʊlʊ kuri, ba manɪ sɪ ba bwe ba banna mʊ sɔŋɔ nɪ, sɪ kʊ wʊ manɪ sɪ kaanɪ zanɪ o ŋɔɔnɪ á kikilə kam wʊnɪ.

³⁶ Abam buŋɪ á pai Wɛ taanɪ dɪm nuŋɪ abam te mʊ na? Mʊ naa á buŋɪ á pai abam yɪranɪ mʊ ye Wɛ taanɪ dɪm na?

³⁷ Abam wʊlʊ na buŋɪ nɪ o yɪ Wɛ nijonnu naa o jonɪ Wɛ Joro kʊm pɛɛrɪ tɪn manɪ sɪ o taa ye nɪ,

amu na pɔpɔni kɔlɔ a pa abam tin yi dí Yuutu wɔm kwɛrɛ mu.

³⁸ Nɔɔnɔ wɔlɔ maama na vin amu na pɔpɔni kɔlɔ tin, We di wó vin kɔntɔ tu.

³⁹ Kɔntɔ, a ko-biə-ba, kwaani-na si á taá ηɔɔni We yiyiu-ηwe sim. Á nan yi zaɲi á ci balɔ na ηɔɔni ta-ge sim We Joro kɔm na pe tin.

⁴⁰ Nan taá ki-na woɲo maama si ku taa toɲi cwɛɲə ni ku na maɲi te tin.

15

We kwɛr-ywɛɲə kalɔ Zezi tintɔɲna bam na bri tin

¹ A ko-biə-ba, a lagɔ si a pa á guli We kwɛr-ywɛɲə kam a na maɲi a toɔli di abam tin mu. Abam maɲi á sɛ-ka, yi á ki á wɔ-didɔa á fɔɲi á zigi kɛɲkɛɲ.

² Amu na pe á lwarɔ We kwɛr-ywɛɲə kam te tin, á na wɔ joori ka kwaga ni, We wó vri abam Di yagi kantɔ ηwaani mu. Ku na dai kɔntɔ, á na sɛ Zezi Kriɔi te tin yi kafe mu.

³ We ciɲa kalɔ na dwe maama tin mu yi kalɔ amu na de yigə a jɔɲi yi a laan daari a bri abam tin. Kantɔ mu tintɔ:

Zezi Kriɔi tiɲi dibam lwarɔm ηwaani mu, ni We tɔnɔ kɔm na maɲi ku ta te tin.

⁴ Ba ma ki-o bɔɔni ni.

Da yatɔ de ni o ma joori o bi o yagi tɔvni, ni We tɔnɔ kɔm na maɲi ku ta te tin.

⁵ O na bi tin, o ma pa Piyeeri na-o, yi o tintɔɲna fugə-bale bam maama di na-o.

⁶ Kɔntɔ kwaga ni, o ma bri o titi o karabiə zanzan biɔwi baɲa ni, bantɔ dwe ni nɔɔna biə

yanu (500). Nɔɔna bam kɔntɔ badaara zanzan ta ηwi, ba funfun yɔranɩ mɔ tɩga.

⁷ Zaki dɩ ma na-o, yɩ o daari o pa o tintɔɣna bam maama na-o.

⁸ Kɔntɔ kwaga nɩ, o laan ma pa amɔ na nyɩ dɩ bu wɔɔ ba na lɔga yɩ o lɔra maɲa ta wɔ yɩ tɩn dɩ na-o.

⁹ Bɛɲwaanɩ amɔ tiini a muri Zezi tintɔɣna bam maama wɔnɩ. A ya bri a wɔ maɲɩ sɩ ba taa bɛ-nɩ nɩ Zezi tintɔɣnɔ, a dɛɛn na bɛɛsɩ Zezi nɔɔna bam tɩn ηwaanɩ.

¹⁰ Wɛ nan na kɩ-nɩ yu-yoɲo tɩn mɔ pɛ a yɩ a na yɩ wɔɔ zɩm tɩn. Dɩ na kɩ-nɩ yu-yoɲo te tɩn dai kafe. Amɔ tiini a tɔɣɩ Wɛ tɩtɔɣa yam a dwɛni Dɩ tintɔɣna bam maama. Kɔ nan dai a tɩtɩ dam ηwaanɩ mɔ a wai a tɔɣa. Kɔ yɩ Wɛ na kɩ-nɩ yu-yoɲo yɩ Dɩ dam dɩm wɔ amɔ tee nɩ tɩn ηwaanɩ mɔ.

¹¹ Dɩbam balɔ na yɩ Zezi tintɔɣna tɩn maama yɛni dɩ bri cɩga dɩdɔa mɔ. Kɔ na yɩ amɔ na bri kulɔ tɩn, naa bantɔ dɩ na bri kulɔ tɩn, kɔ yɩ cɩga kalɔ abam na sɛ tɩn mɔ.

Twa biim taani

¹² Dɩbam maama na tɔɔlɩ Wɛ kwɛrɛ kam te tɩn, dɩ tɔɔlɩ dɩ bri nɔɔna nɩ Zezi Krisi bi o yagi tɔnɩ mɔ. Bɛɛ nan mɔ yɩ abam badonnɛ tɛ á wɩ, twa biim tɛrɛ?

¹³ Kɔ ya na yɩ cɩga nɩ twa biim tɛrɛ, kɔ bri nɩ Zezi Krisi tɩtɩ dɩ wɔ bi mɔ.

¹⁴ Wɔntɔ nan ya na wɔ bi, dɩbam kwɛr-tɔɔla kam yɩ kafe mɔ, abam dɩ na kɩ á wɔ-dɩdɔa dɩ ka te tɩn dɩ ya yɩ kafe mɔ,

¹⁵ yɩ dɩbam dɩ na bri Wɛ cɩga kam te tɩn ya yɩ vwan mɔ, dɩ na yɛni dɩ bri nɔɔna nɩ Wɛ mɔ bi

Zezi Krisi Dɪ pa o yagɪ tʊʊnɪ tɪn ɲwaanɪ. Twa biim nan ya na sɪnɪ dɪ tərə, kʊ brɪ nɪ Wɛ wɔ bi Zezi mʊ.

¹⁶ Kʊntʊ tɪn, twa biim ya na tərə, kʊ brɪ nɪ Zezi Krisi tɪtɪ dɪ maɲɪ o wɔ bi mʊ.

¹⁷ Wʊntʊ nan ya na wɔ bi o yagɪ tʊʊnɪ, kʊ brɪ nɪ abam na kɪ á wɔ-dɪdʊa dɪd-o te tɪn yɪ kafɛ mʊ, yɪ á lwarɪm dɪm ya ta wɔ á yuu nɪ mʊ.

¹⁸ Kʊ nan ta brɪ nɪ, balʊ na sɛ Zezi Krisi yɪ ba laan tɪ tɪn ya wó ga ɲwɪa Wɛ tee nɪ.

¹⁹ Kʊ na yɪ lʊgʊ baɲa ɲwɪa kantʊ yɪranɪ, yɪ kʊ dɪtɪ nɪ kʊlʊkʊlʊ ɲwaanɪ mʊ dɪbam jɪgɪ tɪna Zezi Krisi tee nɪ, kʊ brɪ nɪ dɪ yɪ balʊ na tiini ba yɪ yinigə tiinə tɪn mʊ nɔɔna maama tee nɪ.

²⁰ Kʊ nan sɪnɪ kʊ yɪ cɪga mʊ: Zezi Krisi bi o yagɪ tʊʊnɪ. Wʊntʊ mʊ yɪ wʊlʊ na dɛ yigə o bi o vu Wɛ te, sɪ kʊ brɪ nɪ balʊ dɪ na tɪgɪ tɪn wó bi ba yagɪ tʊʊnɪ.

²¹ Tʊʊnɪ zɪgɪ nabiinu dɪdʊa yɪra nɪ mʊ dɪ ba lʊgʊ baɲa. Kʊ nan ta yɪ bɪdʊwɪ mʊ dɪ twa biim dɪ, nabiinu dɪdʊa dɪ mʊ jaanɪ twa biim o ba.

²² Nabiinə maama na yɪ Adambiə tɪn ɲwaanɪ mʊ te dɪ maama tʊa nɪ wʊntʊ te. Kʊ nan ta yɪ kʊntʊ doɲ mʊ dɪ balʊ maama na ɲwɪ dɪ Zezi Krisi tɪn, bantʊ dɪ wó bi ba yagɪ tʊʊnɪ.

²³ Nɔɔnʊ maama dɪ o jəgə mʊ. Zezi Krisi mʊ dɛ yigə o bi o vu Wɛ te. Kʊ daari balʊ na yɪ o nɔɔna tɪn dɪ wó bi maɲa kam o na wó joori o ba tɪn mʊ.

²⁴ Kʊntʊ kwaga nɪ mʊ lʊgʊ baɲa woɲo maama laan wó ti. Maɲa kam kʊntʊ nɪ mʊ Zezi Krisi wó cɔgɪ wəənu tɪlʊ maama na jɪgɪ dam nabiinə baɲa nɪ tɪn, kʊ na yɪ weyyuu dɪdɛera naa tɪga

baŋa dɪdɛɛra maama, oó pa ba dam dɪm laan ti. O ma wó daari o kwe woŋo kulɔ maama o na di paari kɔ baŋa ni tɪn o kɪ o Ko Wɛ jɪŋa ni.

²⁵ Kɔ nan fɪn mu sɪ Zezi di paari, sɪ kɔ taa ve maŋa kam Wɛ na wó kɪ o dɔna maama o ne kuri ni tɪn.

²⁶ Tɔbɔni nan mu yɪ dɔm wɔlɔ o na wó cɔgi o ma kweeli tɪn.

²⁷ Wɛ tɔnɔ kɔm tagɪ kɔ wɪ: «Wɛ kɪ wəənu maama wɔm ne kuri ni mu sɪ o taa te tɪ maama.» Kɔ nan na wɪ, o taa te wəənu maama tɪn, kɔ daɪ ni o te Wɛ tɪtɪ dɪ mu o wəli da. Kɔ yɪ Wɛ mu kwe wəənu tɪm maama Dɪ kɪ Zezi dam kuri ni.

²⁸ Kɔ daari maŋa kalɔ Zezi na wó ba o taa te wəənu maama tɪn, wɔm tɪtɪ na yɪ Wɛ Bu tɪn wó kwe o tɪtɪ o pa o Ko Wɛ. Bɛŋwaani Wɛ yɪ dɪlɔ na maŋɪ Dɪ kɪ wəənu maama Dɪ Bu wɔm dam kuri ni tɪn mu. Kɔntɔ tɪn, Wɛ mu te wəənu maama dɪ Dɪ dam maama.

²⁹ Á nan bɔŋɪ nɔɔna balɔ na yəni ba paɪ ba miisi-ba na wɔni ba twa ŋwaani tɪn woŋo á nii. Ba na ba bɔŋɪ ni twa biim wɔra, bɛŋwaani mu yɪ ba paɪ ba miisi-ba na wɔni twa bam ŋwaani?

³⁰ Twa biim nan ya na tərə, bɛŋwaani mu yɪ dɪbam ba kwari fɔbɔni sɪ dí yaari dí tɪ Wɛ ŋwaani maŋa maama?

³¹ A ko-biə-ba, de maama amɔ yəni a tɔgi tɔbɔni te mu a kea. Kɔ yɪ cɪga mu. Amɔ tiini a jɪgi wɔpolo dɪ abam á na ŋwɪ dɪ dí Yuutu Zezi Krisi tɪn ŋwaani. Mu kɔ kuri a tagɪ kɔntɔ.

³² Efɛɛzi ni ba kɪ amɔ nɪnɛni kagɔ-vara na cɪŋi sɪ ba ja nɔɔna te tɪn mu. Amɔ na se sɪ a yaari kɔntɔ tɪn, kɔ ya na yɪ lɔgɔ baŋa ŋwɪa kantɔ yɪrani má ŋwaani mu, bɛɛ nyɔɔri mu aá

na? Twa biim nan ya na tərə, dí ya wó ta nı nɔɔna badaara na tɛ te ba wı: «Pa-na dí taá di sı dí daarı dí taá nyɔɛ, sı dí jwa yı twa mu.»

³³ Yı pa-na ba ganı abam sı á tusi. Kɔ yı cıga mu nı: «Nmɔ na tɔgı dı nɔn-balwaarɔ, baá sɔgım ba pa n dı kı kəm-balwaarɔ mu.»

³⁴ Pa-na á wɔbɔɲa joori ya taa tɔgı cwəɲə, sı á daarı á yagı kəm-lwaanɔ tım. Abam badaara ta yəri Wɛ. A tagı kɔntɔ, sı kɔ pa cavıra mu zɔ abam.

Nɔɔna na wó bi ba yagı tɔvı dı yıra yalɔ tın

³⁵ Abam dıdɔa wai o bwe nı: «Kɔ kı ta mu sı twa bi? Ba nan na joori ba bi, ba yıra wó ta yı tıta mu?»

³⁶ Nmɔ wɔbɔɲa mu muri na? N na kwe woɲo n du tıga nı, kɔ maɲı sı kɔ puli mu kɔ nuɲı, kɔ daarı sı kɔ bu wɔm pɔ.

³⁷ Nmɔ na dugı kulɔ, dı kulɔ na wó puli kɔ nuɲı tın ba nyı daanı. Nmɔ na kwe kulɔ n du tın, kɔ na yı mına naa kɔ zı yı wo-duuru tıɔ dwi maama, tı yı wo-dwə má mu n dugə.

³⁸ Wo-dwi dım nan na nuɲı, Wɛ mu wó pa-dı dı yıra, nı Dı na lagı te tın. Wɛ nan ta mu paı wo-dwi maama nyınyɔgɔ, kɔ maɲı dı wo-dwi dım tıti na yı te tın.

³⁹ Kɔ nan dai nı wəənu tıɔ maama na ɲwı tın ya-nwana mu yı bıdwi. Nabiinə dı vara dı zunə dı kale maama jıgı ya-nwana yıra yıra mu.

⁴⁰ Weyuu wəənu dı wɔra mu, yı tıga baɲa wəənu dı wɔra. Weyuu wəənu tım dı jıgı tı lam mu, yı tıga baɲa wəənu tım dı jıgı tı lam.

41 Wɪa kam dɪ jɪgɪ ka lam mʊ, yɪ cana kam dɪ jɪgɪ ka lam. Calɪcwɪ sɪm dɪ maa jɪgɪ sɪ lam, yɪ sɪ lam dɪm nan dai bɪdwɪ.

42 Wəənu tɪntʊ maama nan brɪ twa biim na yɪ te tɪn mʊ. Nɔɔnʊ na tɪga, o yɪra yam ba na kɪ tɪn yɪ yɪra yalʊ na wó pɔ tɪn mʊ. Kʊ daari o yɪra yalʊ na wó bi ya yagɪ tʊbɪnɪ tɪn daa bá pɔ maɲa dɪ maɲa.

43 Yɪra yalʊ ba na kɪ tɪga nɪ tɪn ba jɪgɪ lam, yɪ yalʊ na wó bi tɪn wó ta jɪgɪ lam zanzan. Yɪra yalʊ ba na kɪ tɪn bwənə, yɪ yalʊ na wó bi tɪn wó ta dana.

44 Yɪra yalʊ ba na kɪ tɪga nɪ tɪn yɪ lʊgʊ baɲa ɲwɪa kam nyɪm mʊ, kʊ daari yalʊ na wó bi tɪn yɪ ɲwɪ-dʊɲa kalʊ Wɛ Jorokʊm na wó pa dɪbam tɪn nyɪm mʊ. Lʊgʊ baɲa yɪra yam na wɔra tɪn, Wɛ ɲwɪ-dʊɲa kam yɪra yam dɪ wɔra mʊ.

45 Kʊntʊ mʊ kʊ pɔpɔnɪ Wɛ tɔnɔ kʊm wɔnɪ kʊ wɪ: «Pulim nɪ tɪn Wɛ kɪ Adammʊ Dɪ pa o jɪgɪ lʊgʊ baɲa yɪra yɪ o ɲwɪ.» Kʊ daari Zezi mʊ yɪ Adam wɔlʊ na kweeli tɪn, yɪ o jɪgɪ Joro kʊ na paɪ nabiinə ɲwɪ-dʊɲa tɪn.

46 Kʊ nan yɪ lʊgʊ baɲa ɲwɪa kam mʊ tui yigə, yɪ Wɛ-sɔɲɔ ɲwɪ-dʊɲa kam laan saɲɪ ka ba.

47 Wɛ mɛ tɪrʊ mʊ Dɪ kɪ nabiinu wɔlʊ na tu yigə tɪn. Kʊntʊ ɲwaaɪnɪ wɔntʊ yɪ lʊgʊ baɲa nyɪm mʊ. Kʊ daari nabiinu wɔlʊ nan na tu kwaga tɪn nuɲɪ Wɛ-sɔɲɔ mʊ.

48 Lʊgʊ baɲa nɔɔna bam maama nyɪ dɪ Wɛ na mɛ tɪrʊ Dɪ kɪ nɔɔnʊ wɔlʊ dayigə tɪn mʊ. Nɔɔna balʊ maama nan na yɪ Wɛ-sɔɲɔ nyɪm tɪn nyɪ dɪ wɔlʊ na nuɲɪ Wɛ-sɔɲɔ tɪn mʊ.

49 Nɪnɛɛnɪ dɪbam na jɪgɪ lʊgʊ baɲa nɔɔnʊ wɔm

nyinyugv tun, de wura dí wó ba dí taá jigi We-sonjo nɔɔnɔ wum di nyinyugv.

⁵⁰ A ko-biə-ba, a lagi a ta a bri abam ni, dí lugu baɲa yira yam bá wanɪ ya na jəŋə je We paari dɪm wɔni. Yira yalɔ na wó pɔ tun bá wanɪ ya maɲi di ɲwɪa kalɔ na ba ti tun.

⁵¹ Fɔgi-na á cəgi, sɪ a ta We cɪga kalɔ ya na səgi tun a bri abam. Dɪbam maama bá tɪ dí ti sɪ Zezi laan ba. Dí nan na tɪga naa dí ta wɔ tɪgi di, dɪbam maama yira yam wó ləni mɔ.

⁵² Kú da kɔ kɪ yibugisa wɔni mɔ, maɲa kam ba na wó wu kweelim nabɔnɔ kum tun. Nabɔnɔ kum na wugə, twa wó bi ba zaɲi di yira yalɔ na ba pɔe tun, yi dɪbam di yira wó ləni.

⁵³ Bɛɲwaanɪ, dɪbam yira yalɔ na wó pɔ tun maɲi sɪ ya ləni ya ji yalɔ na bá pɔ tun mɔ, sɪ dí yira yalɔ tɔɔni na wai tun ləni ya ji yalɔ tɔɔni na bá wanɪ tun.

⁵⁴ Kuntv maama na kɪa, kɔ laan wó pa kulɔ na pɔpɔni We tɔnɔ kum wɔni tun kɪ, ni kɔ na maɲi kɔ ta te kɔ wɪ: «We wanɪ tɔɔni di di dam dɪm maama.»

⁵⁵ «Tɔɔni, n dam dɪm daa bɛɛ?

N daa n wó wanɪ n cəgi nɔɔna na?»

⁵⁶ Kɔ yi lwarɪm ɲwaanɪ mɔ tɔɔni jigi dam sɪ di cəgi nɔɔna. Lwarɪm di nan ne di dam We cullu tɪm vɪɔn ɲwaanɪ mɔ.

⁵⁷ Dí nan kɪ We le di DI na pai dɪbam wɔnɔ dí Yuutu Zezi Krisi ɲwaanɪ sɪ dí wanɪ tɔɔni di di dam dɪm maama tun.

⁵⁸ Kuntv tun, a ko-bu-sonnu-ba, fɔgi á zɪgi-na kəŋkəŋ di pu-dɪa, sɪ á cɛ di dí Yuutu tɪtɔɲa yam maɲa maama, di á na ye ni tɪtɔɲa yalɔ maama

á na tɔŋɪ á pa dí Yuutu wɔm tɪn na daɪ kafe tɪn ŋwaani.

16

Ba na lagɪ səbu sɪ ba ma zəni Wɛ nɔɔna te tɪn

¹ Kɔ daari kɔ na yɪ səbu kɔlɔ á na lai á ma zəni Wɛ nɔɔna bam tɪn, á taá kɪ nɪŋɛnɪ amɔ na maŋɪ a brɪ Zezi kɔgɔ kɔlɔ na wɔ Galatɪ tɪ-niə yam nɪ sɪ ba taa kɪ te tɪn.

² Siun de maama na yiə, sɪ nɔɔnɔ maama li səbu kɔlɔ o na ne tɪn wɔnɪ o tiŋɪ, sɪ amɔ na tuə, sɪ á daa yɪ taá zɪgɪ á lai səbu.

³ Amɔ na tu abam te, abam na li nɔɔna balɔ tɪn, a laan wó la tɔnɔ a tɔŋɪ-ba dɪ á səbu kɔm sɪ ba ja vu Zeruzalem.

⁴ Kɔ nan daa na maŋɪ sɪ amɔ titɪ mɔ vu, dí wó togɪ daani dí vu.

Pooli na lagɪ sɪ o na Korentɪ tiinə bam te tɪn

⁵ A lagɪ sɪ a da Masɪɔbanɪ mɔ, sɪ a laan daari a ba abam te.

⁶ A na tu abam te, a lagɪ sɪ a daani fun mɔ, dedɔŋ aá ti waarɔ mɪmaŋa kam dáani. Kɔntɔ kwaga nɪ, á laan wó wani á zəni-nɪ sɪ a vu a daa na wó vu me tɪn.

⁷ Amɔ ba lagɪ sɪ a wuuri a ba abam te maŋa funfɪn, sɪ a joori a viiri. Wɛ nan na se, amɔ ya lagɪ sɪ a ba a daani abam tee nɪ mɔ.

⁸ A nan lagɪ a maŋɪ Efɛzi nɪ mɔ sɪ kɔ vu kɔ yi Pantikoticandiə kam maŋa.

⁹ Bɛŋwaani Wɛ pɔrɪ cwəŋə lanyɪranɪ Dɪ pa-nɪ, sɪ a tiini a tɔŋɪ Dɪ titɔŋa yo seeni. Nɔɔna zanzan nan mɔ wɔra ba kwaana sɪ ba cɪ a yigə.

10 Timoti nan na tu abam te, si á jeer-o lanyirani si ku yi pa fɔɔni taa jig-o. Beɲwaanɔ o di tɔɲi dí Yuutu titɔɲa yam mu ni amɔ te.

11 Nɔɔn-nɔɔnɔ yi zaɲi o goon-o. Kwaanɔ-na si á wɛl-o o cwɛɲɛ kam vɛɲɛ wɔni, si o wanti o vu di yazurɛ o ba amɔ te. Amɔ di dí ko-biɛ bam nan nii-o cwɛɲɛ ni si o ba.

12 Ku nan na yi dí ko-bu Apolosi, amɔ tiini a loor-o mu si o tɔɲi di dí ko-biɛ bam o ba abam te. Nan di ku di, o ta wɔ li wɔbɔɲa si o ba lele. O nan na ne cwɛɲɛ maɲa kalu tin, oó ba.

Tiim kwɛrɛ

13 Taá cu-na á titi, si á zigi kɛɲkɛɲ We cwɛɲɛ kam wɔni. Taá jigɔ-na baari di dam.

14 Á taá ki-na wɔɲo maama di sono.

15 A ko-biɛ-ba, á maɲi á ye Sitefanasi di o sɔɲo tiinɛ na tɔɲi We te tin. Bantu mu de yigɛ ba se Zezi Akayi ni, yi ba se ba tɔɲi ba zɔni We nɔɔna bam di ba wɔ maama.

16 Kuntu tin, a loori abam si á se nɔɔna bam kuntu dwi ni, didaani balu maama na tɔɲi We titɔɲa yam ni bantu te tin.

17 Amɔ jigɔ wɔpɔlo di Sitefanasi di Fɔtunatusi di Akayikusi na tu amɔ te tin. Bantu mu pe a wɔ lwarɔ ni abam tɛrɛ.

18 Bantu mu pe a jigɔ wɔ-zuru, ni ba na pe abam di jigɔ wɔ-zuru te tin. Kuntu, ku maɲi si á taá nigɔ nɔɔna bantu dwi.

19 Zezi kɔɲo kum maama Aziti-niɛ yam wɔni tin jɔɔni abam. Akwila di Prisili di Zezi kɔɲo kulu na jeeri ba sɔɲo ni tin di jɔɔni abam lanyirani dí Yuutu Zezi yiri ɲwaanɔ.

²⁰ Dí ko-biə bam maama dı jɔɔnı abam.

Á taá jɔɔnı daanı lanyıranı dı sono dı wu-
poŋo.

²¹ Amu Pooli mu jɔɔnı abam. A titı laan mu
puɔuɔnı tintu dı a jıŋa.

²² Nɔɔnɔ wɔɔɔ maama na ba soe dí Yuutu wɔm
tın, Wε wó cɔgı kɔ tu.

Marana ta!

²³ Dí Yuutu Zezi wó pa abam yu-yoŋo.

²⁴ Amu soe abam maama dí na ŋwı dı Zezi
Krisi tun ŋwaanı.

Wε Τονο δι kasum

Kasem (Kassem): Wε Τονο δι kasum New Testament

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kasem)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

993cfae5-b100-5981-87e7-5a648d773cb9